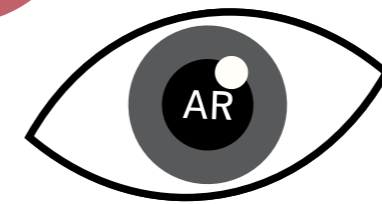

หนังสือส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

อิ - อี

เอะ - เอ

แอะ - แอ

หนังสือส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง
กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หนังสือส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง
กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หนังสือส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

จำนวนพิมพ์ ๔๐,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งแรก พุทธศักราช ๒๕๖๑

ลิขสิทธิ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้จัดพิมพ์

กลุ่มพัฒนาสื่อการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๘ ๕๗๔๖
โทรสาร ๐ ๒๖๒๘ ๕๓๔๓
[www.http://academic.obec.go.th](http://academic.obec.go.th)

ผู้พิมพ์

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
๗๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๖๑ ๔๕๖๗
โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๕๑๐๑

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

หนังสือส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.-- กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2561.

200 หน้า.

1. ภาษาไทย--การศึกษาและการสอน (มัธยมศึกษา). I. ชื่อเรื่อง.

495.9107

ISBN 978-616-395-930-0

คำนำ

หนังสือส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นหนังสือที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูผู้สอน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ สร้างความเข้าใจเนื้อหาให้ง่ายและรวดเร็วขึ้นแก่ผู้เรียน โดยนำ Infographic มาออกแบบเนื้อหาตามความเหมาะสมทั้ง ๕ สาระการเรียนรู้ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย วรรณคดี และวรรณกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ Augmented Reality (AR) หรือการสร้างภาพสามมิติเสมือนจริงมาผสมผสานกับการออกแบบข้อมูลเป็นภาพ Infographic ด้วย ซึ่งการสื่อสารด้วยภาพ Infographic และภาพเคลื่อนไหว Augmented Reality (AR) จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำและเข้าใจเนื้อหาสาระ และองค์ความรู้ที่ซับซ้อนได้ง่าย รวดเร็ว และแม่นยำมากกว่าการอ่านหนังสือปกติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอขอบคุณคณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหนังสือส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้สำเร็จ ล่วงด้วยดี รวมทั้งขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ที่ได้สนับสนุนงบประมาณ ในการจัดพิมพ์หนังสือ และหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่สถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน และผู้สนใจ ได้นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพและ บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

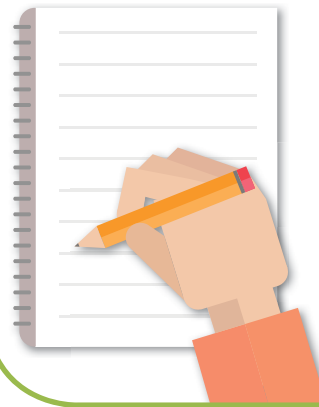
(นายบุญรักษ์ ยอดเพชร)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

๙ | การอ่าน

- ๑๐ • เทคนิคการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
- ๑๑ • เสนาะทำนองร้อยกรองไทย
- ๑๔ • อ่านแปลความให้ได้ความ
- ๑๕ • อ่านตีความ
- ๑๖ • เรื่องนี้ต้อง “ขยาย”
- ๑๘ • แปลความ ตีความ ขยายความ
- ๑๙ • อ่านวิเคราะห์
- ๒๐ • ขั้นตอนการอ่านวิเคราะห์
- ๒๒ • อ่านวิจารณ์
- ๒๔ • ๔ หลักการอ่านเก็บความรู้
- ๒๕ • สังเคราะห์ความรู้สู่การนำไปใช้
- ๒๗ • อ่านประเมินค่า
- ๒๘ • เปรียบเทียบ วิเคราะห์ วิจารณ์
สังเคราะห์
- ๓๐ • ข้อควรคำนึงการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์
- ๓๑ • ข้อควรคำนึงการอ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

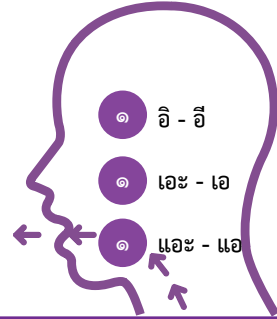
๓๓ | การเขียน

- ๓๔ • โวหารการเขียน
- ๓๕ • ใช้ภาษาให้งดงาม
- ๓๖ • เหตุผลกับภาษา
- ๔๐ • การแสดงทรรศนะ
- ๔๒ • การโต้แย้ง โน้มนำใจ
ทำอย่างไรให้ลงตัว
- ๔๓ • การเขียนรายงานเชิงวิชาการ
- ๔๔ • การประเมินคุณค่างานเขียน
- ๔๖ • การเขียนบรรณานุกรม
- ๔๗ • การเขียนเรียงความ
- ๔๘ • วิธีการเขียนย่อความ
- ๔๙ • การเขียนจดหมาย
- ๕๐ • การเขียนโครงการ
- ๕๑ • ประกาศอย่างเป็นทางการ
- ๕๒ • ใช้ภาษาอธิบาย บรรยาย
และพรรณนา

๕๕ | การฟัง การดู และการพูด

- ๕๖ • ภาษากับความคิด
- ๖๐ • การฟัง
- ๖๗ • การพูด
- ๖๘ • การพูดระหว่างบุคคล
- ๗๑ • การพูดในกลุ่ม
- ๗๓ • การพูดให้สัมฤทธิ์ผล
- ๗๔ • การพูดในโอกาสต่างๆ
- ๘๐ • การพูดอภิปราย
- ๘๔ • การแสดงทรรศนะ
- ๘๖ • การโน้มน้าวใจ

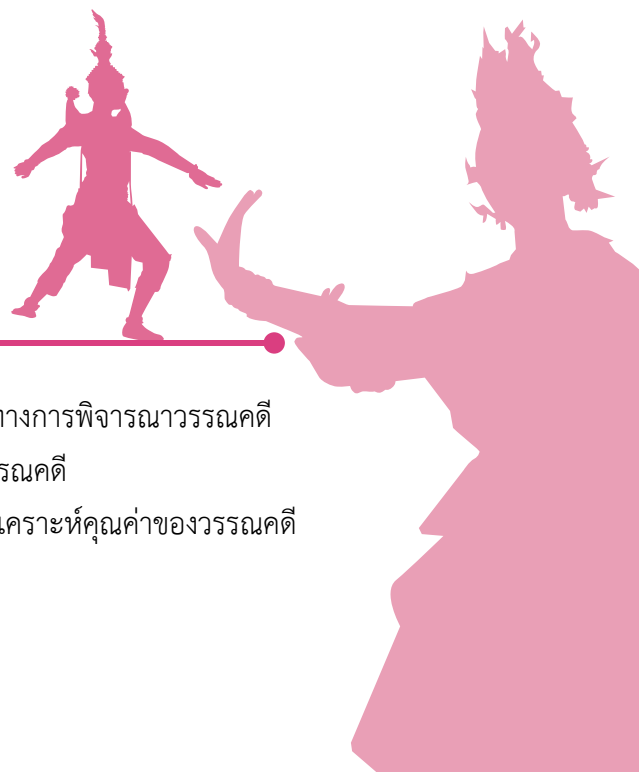

๘๙ | หลักการใช้ภาษาไทย

- ๙๐ • ภาษาในการสื่อสาร
- ๙๒ • หน่วยในภาษา
- ๙๙ • พยางค์
- ๑๐๑ • คำ
- ๑๐๓ • การเพิ่มคำ
- ๑๑๓ • ข้อบกพร่องในการใช้ภาษา
- ๑๑๔ • วลี
- ๑๑๕ • ประโยค
- ๑๒๐ • สำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย
- ๑๒๖ • การเปลี่ยนแปลงของภาษา
- ๑๒๘ • ข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้คำราชาศัพท์

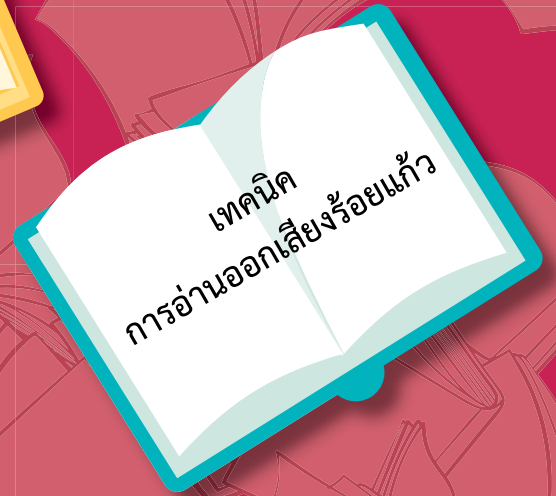
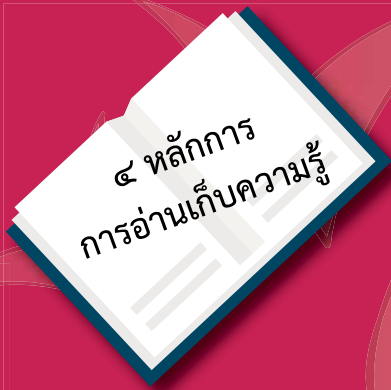
๑๓๗ | วรรณคดีและวรรณกรรม

- ๑๓๘ • ความหมายของวรรณคดี วรรณกรรม
- ๑๔๐ • ประเภทวรรณคดีและวรรณกรรม
- ๑๔๔ • รูปแบบวรรณคดี
- ๑๖๓ • การอ่านวรรณคดี

- ๑๖๔ • แนวทางการพิจารณาวรรณคดี
- ๑๖๖ • รสวรรณคดี
- ๑๗๕ • การวิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดี

การอ่าน ๕

เทคนิค

การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

ศึกษาเรื่องที่อ่าน
ให้เข้าใจ

อ่านถูกต้อง
ตามอักขรวิธี

ก ข ค

แบ่งวรรคตอน
ให้ถูกต้อง

มีสมาธิ
ในการอ่าน

บุคลิก
ท่าทางที่ดี

ลีลาอารมณ์
ตามเนื้อเรื่อง

ความดังของเสียง
มีความสม่ำเสมอ

น้ำเสียง
เป็นธรรมชาติ

เสนาะทำนอง ร้อยกรองไทย

การอ่านออกเสียงร้อยกรอง
เป็นการอ่านออกเสียงให้ไพเราะตามลีลา
และฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรอง
ประเภท โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย

รสที่ใช้ในการอ่านทำนองเสนาะ

๑

รสถ้อย

คำพูดที่สะท้อนความรู้สึก ต้องอ่านให้เกิดรสถ้อย

เรื่องราวที่อ่าน ต้องอ่านให้มีลีลาตามลักษณะของเรื่อง

รสความ

๒

๓

รสทำนอง

ระดับเสียงสูงต่ำ จังหวะสั้นยาวที่มีความแตกต่างกัน
ตามฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรอง ต้องอ่านให้ถูกทำนองคำที่สัมผัสคล้องจองกัน ต้องอ่านให้ต่อเนื่องกัน
โดยเน้นสัมผัสนอกเป็นสำคัญ

รสคล้องจอง

๔

๕

รสภาพ

เสียงทำให้เกิดภาพต้องอ่านให้เห็นภาพ
ต้องใช้เสียงสูง ต่ำ ดัง ค่อย

อ่านร้อยกรองอย่างไรให้เสนาะ

๑

น้ำเสียงแจ่มใส

เข้าใจฉันทลักษณ์

๒

๓

ถูกหลักทำนอง

สอดคล้องอารมณ์

๔

๕

เหมาะสมอักขรวิธี

มีศิลปะการใช้เสียง

๖

ศิลปะการใช้เสียง

การทอดเสียง

การผ่อนจังหวะให้ช้าลง มักใช้ตอนจบเรื่องหรือจบบทอ่าน

การเปลี่ยนระดับเสียงจากสูงไปต่ำ เพื่อไม่ต้องใช้เสียงที่สูงมากเกินไป

การหลบเสียง

การเอื้อนเสียง

การลากเสียงให้ช้าตามจังหวะและทำนอง ทำให้เกิดอารมณ์และความไพเราะ

การทำให้เสียงสะดุดเป็นช่วงๆ มักใช้ในตอนที่ต้องการให้สะท้อนอารมณ์

การครั่นเสียง

การครวญเสียง

การเอื้อนเสียงให้เกิดความรู้สึกตามอารมณ์ของการคร่ำครวญ รำพัน วิงวอนหรือโศกเศร้า

การลงเสียงให้หนักเป็นพิเศษ เมื่อต้องแสดงอารมณ์โกรธหรือความเข้มแข็ง

การกระแทกเสียง

อ่านแปลความ ให้ได้ความ

การอ่านแปลความ

การแปลความตัวอักษรหรือคำถึงความหมายเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายตามเนื้อหานั้น แต่ยังคงรักษาเนื้อหาและความสำคัญของเรื่องเดิมอย่างครบถ้วน

รูปแบบของการแปลความ

๑

แปลศัพท์เฉพาะให้เป็นศัพท์ทั่วไป เช่น

บรรพต = ภูเขา

นภา = ท้องฟ้า

ลูกหนัง = กีฬาฟุตบอล

๒

แปลสำนวน สุภาษิต คำพังเพย
บทร้อยกรอง คำภาษาต่างประเทศ
ให้เป็นภาษาสามัญ

๓

แปลเครื่องหมายต่างๆ

อ่านตีความ

เป็นการอ่านเพื่อหาความหมายที่ซ่อนเร้น
หรือความหมายที่แท้จริงของสาร

ความสำคัญ

๑. เข้าใจเรื่องราวได้หลากหลายมุมมอง
๒. เห็นคุณค่าและประโยชน์ของสิ่งที่อ่าน
๓. ช่วยฝึกการคิดไตร่ตรองหาเหตุผล
๔. ช่วยให้มีวิจารณญาณในการอ่าน

ข้อควรคำนึง ในการอ่านตีความ

๑. เจตนาอารมณ์ของผู้เขียน
๒. แนวคิดสำคัญ
๓. น้ำเสียงและบรรยากาศ

ลักษณะงานเขียน ที่ต้องตีความ

๑. ข้อเขียนที่มีความหมายโดยนัย
๒. ข้อเขียนที่มีการเปรียบเทียบ
๓. ข้อเขียนที่ใช้สัญลักษณ์

เรื่องนี้...

ต้อง “ขยาย”

การถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ
ข้อมูลข่าวสาร หรือเรื่องราวต่างๆ
ที่ศึกษาค้นคว้าให้มีเรื่องราว
และความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น
โดยอาศัยเรื่องเดิม
หรือข้อความเดิมเป็นพื้นฐาน

การขยายความ

๑

กล่าวถึงความสัมพันธ์
ระหว่างเหตุและผล

๒

ยกตัวอย่าง
หรือข้อเท็จจริง
มาประกอบ
เนื้อเรื่องเดิม

๓

อธิบายสิ่งที่เกี่ยวข้อง
เพิ่มเติม

๔

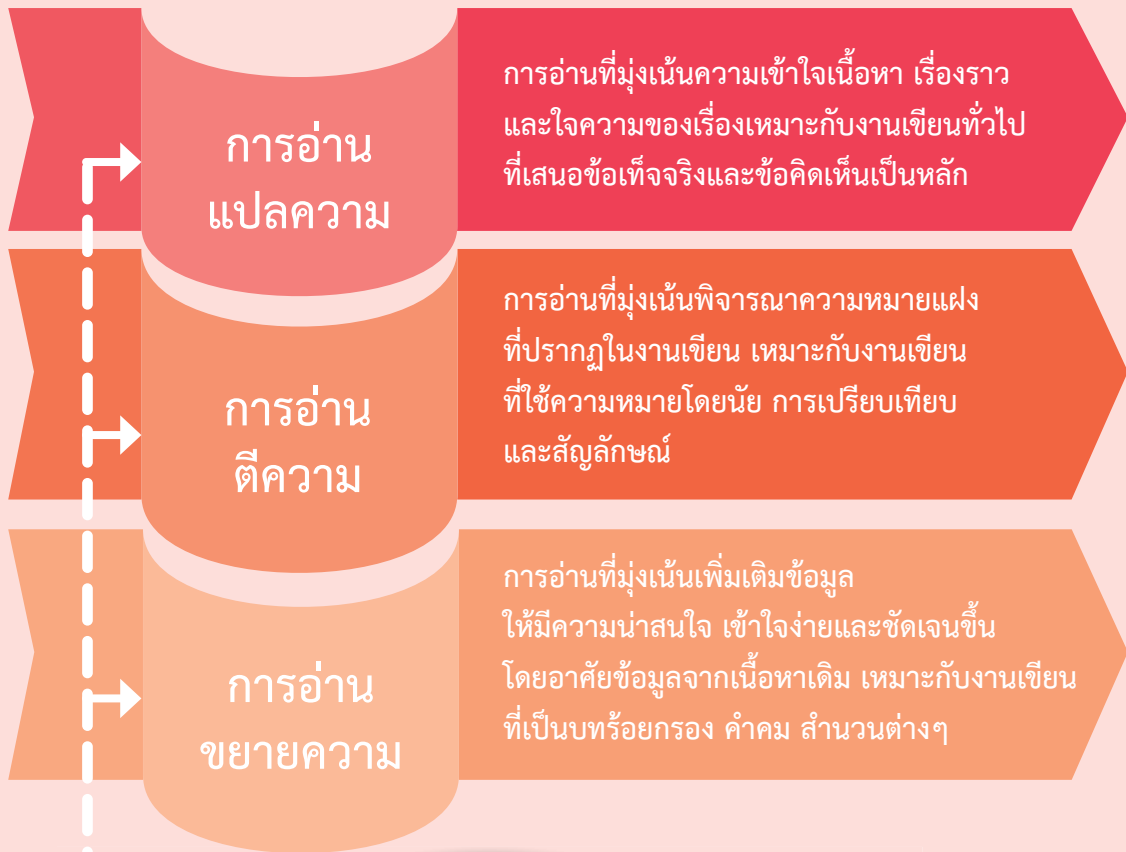
การคาดคะเน อนุมาน
โดยอาศัยข้อมูลเดิม
เป็นพื้นฐาน

หลักการอ่านขยายความ

**แปลความ
 ตีความ
 ขยายความ**

อ่านวิเคราะห์

การที่ผู้ฟังและผู้รับสารแล้ว
พิจารณาองค์ประกอบออกเป็นส่วนๆ

**ประเด็น
การวิเคราะห์**

รูปแบบ
กลวิธีการประพันธ์
เนื้อเรื่อง
สำนวนภาษา

กระบวนการวิเคราะห์

ดูรูปแบบการประพันธ์
แยกเนื้อเรื่องตามหลัก ๕W ๑H
(What Where When Why
Who How) พิจารณารายละเอียด
ประกอบเรื่อง
พิจารณากลวิธีนำเสนอ

**ระดับ
การวิเคราะห์**

วิเคราะห์คำ ประโยค
และทัศนคติผู้แต่ง
เสียง และภาพที่ปรากฏ
เนื้อหาหลักของเรื่อง

ขั้นตอนการอ่านวิเคราะห์

๑

กำหนดขอบเขตหรือนิยาม
ให้ชัดเจนว่าวิเคราะห์อะไร

๒

กำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน
ว่าวิเคราะห์เพื่ออะไร

๓

พิจารณาหลักความรู้หรือทฤษฎี
ที่เกี่ยวข้องใช้หลักใดเป็นเครื่องมือ
ในการวิเคราะห์

๔

ใช้ความรู้ให้ตรงกับเรื่องที่วิเคราะห์
ที่มีความแตกต่างกัน

๕

สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์
ที่มีความแตกต่างกัน

อ่านวิจารณ์

การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
และหลักเกณฑ์โดยอาศัยข้อมูล
จากการอ่านวิเคราะห์

รูปแบบการวิจารณ์

๑

จิตวิจารณ์
การวิจารณ์ตาม
ความรู้สึกนึกคิด
ของผู้อ่าน

๒

อรรถวิจารณ์
การวิจารณ์ตาม
เนื้อหาสาระและ
สรุปเป็นพื้นฐาน

๓

วิพากษ์วิจารณ์
การวิจารณ์เชิงตัดสิน
ใช้การประเมิน
ที่ชัดเจน

หลักการวิจารณ์

๑

มีความรู้ความเข้าใจ
ในเรื่องที่จะวิจารณ์
อย่างถ่องแท้

๒

มีเหตุผล
และหลักเกณฑ์
ที่ชัดเจน

๓

เรียบเรียงข้อมูล
ให้น่าสนใจ

๔

มีการอ้างอิง
ที่น่าเชื่อถือ

๕

ใช้ถ้อยคำ
ในการวิจารณ์
ที่เหมาะสม

๔ หลักการ อ่านเก็บความรู้

การรับข้อมูลที่ได้จากการอ่าน
มาถ่มกรองด้วยประสบการณ์
ของตนเอง

สรุป

สรุปความรู้ที่ได้

อ่าน

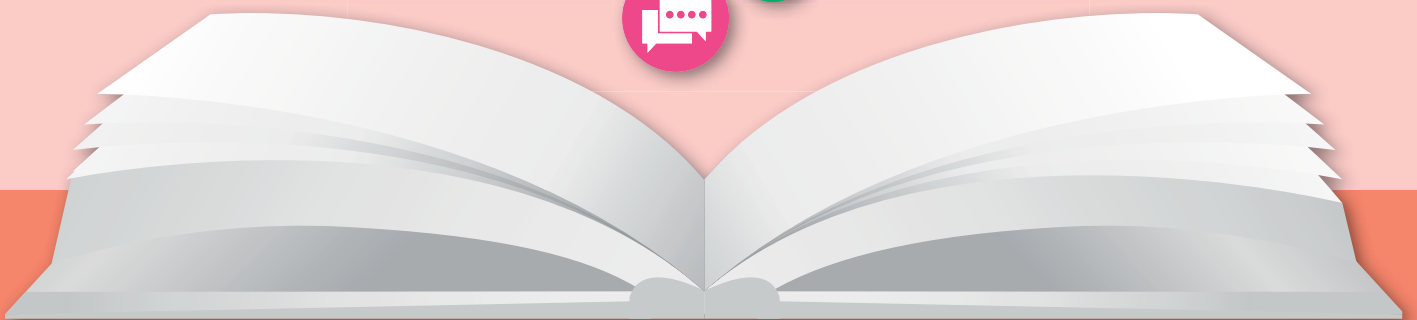
เรื่องที่ต้องการ
เก็บความรู้
โดยละเอียด

เรียง

เรียงลำดับข้อมูล

แยก

แยกใจความ
กับพลความ

สังเคราะห์ความรู้ สู่การนำไปใช้

การอ่านสังเคราะห์

กระบวนการอ่านที่นำองค์ประกอบทั้งหลาย
มาหลอมรวมเข้าด้วยกันด้วยโครงสร้างใหม่
โดยใช้องค์ความรู้เดิม

ขั้นตอน
การอ่านสังเคราะห์

๑

ตั้งจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนว่า
ต้องการสร้างสรรค์สิ่งใด
เพื่อประโยชน์อะไร
หรือทำหน้าที่อะไร

๒

หาความรู้เกี่ยวกับหลักการ
ทฤษฎี แนวทางที่เหมาะสม
เป็นหลักในการสังเคราะห์

๓

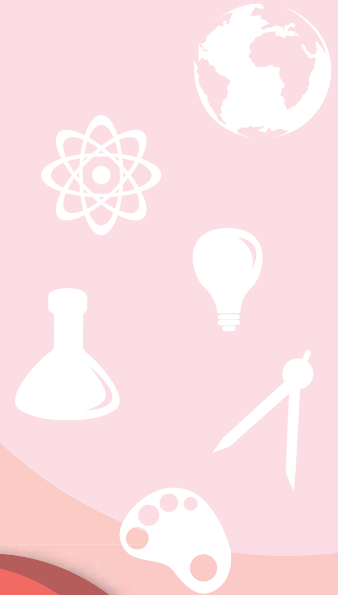
ทำความเข้าใจ
ส่วนต่างๆ
จนถ่องแท้

๔

อ่านข้อความแล้ว
สังเคราะห์ตาม
จุดมุ่งหมาย

๕

ทบทวนผลและตรวจสอบ
การสังเคราะห์สู่การนำไป
ใช้ประโยชน์

ใช้ดุลยพินิจพิจารณา
คุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใด
โดยมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน
เที่ยงตรง และอาศัยกระบวนการอ่าน
วิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นพื้นฐาน

อ่านประเมินค่า

ขั้นตอนการอ่านประเมินค่า

๑. ทำความเข้าใจสารที่จะประเมินค่า
ให้ชัดเจนโดยอาศัยหลักของการวิเคราะห์
๒. ใช้เกณฑ์การประเมินที่มีความเหมาะสม
๓. หากไม่ใช้เกณฑ์ประเมินอาจใช้การเปรียบเทียบกับหลักฐานอื่น ซึ่งมีความสมเหตุสมผล

เปรียบเทียบ

วิเคราะห์

การอ่าน
วิเคราะห์

กระบวนการแยกแยะ
องค์ประกอบต่างๆ
ที่อยู่ในสารออกมาพิจารณา
อย่างละเอียดถี่ถ้วน

การอ่าน
วิจารณ์

การแสดงความคิดเห็น
อย่างมีหลักการ
เป็นกระบวนการต่อเนื่อง
จากการอ่านวิเคราะห์

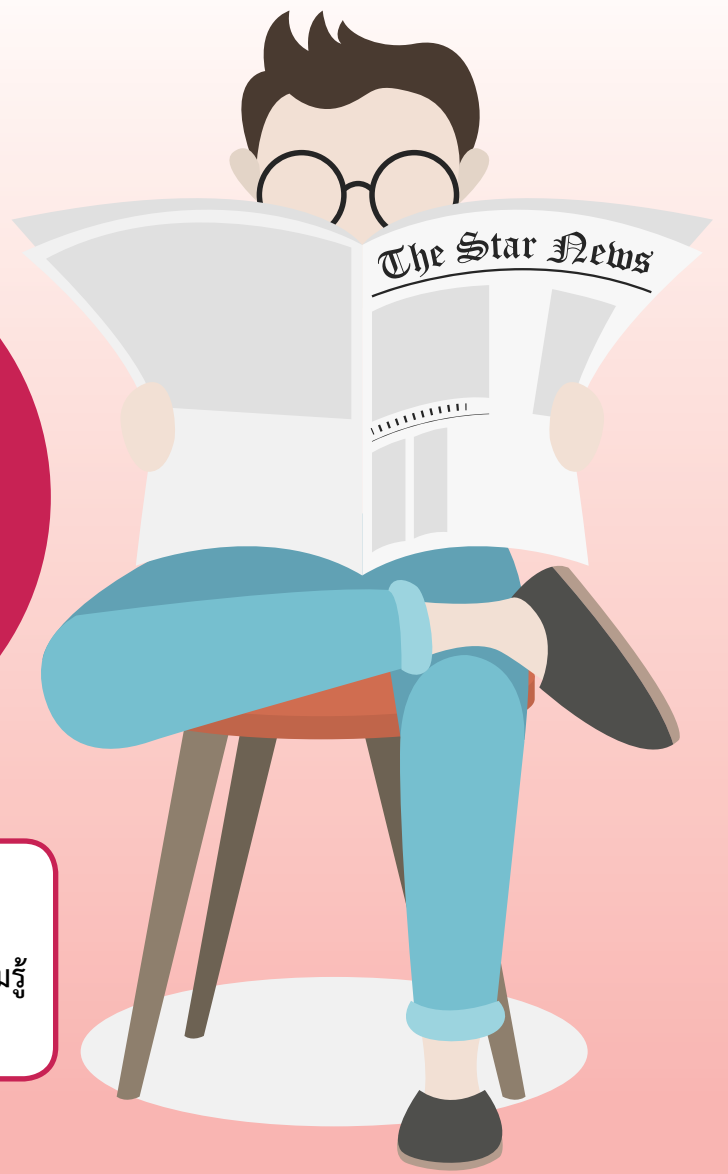
วิจารณ์

สังเคราะห์

การอ่าน
สังเคราะห์

การหลอมรวมความรู้
ที่ผ่านการพิจารณาแล้วเป็นอย่างดี
ให้กลายเป็นองค์ความรู้ใหม่
ภายใต้ข้อมูลเดิม

ข้อควรคำนึง ในการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์

สื่อสิ่งพิมพ์

หนังสือหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ที่รวบรวมความรู้
หลากหลายแขนงไว้ด้วยตัวอักษร

ข้อควรคำนึง ในการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์

๑

พิจารณาว่าสื่อสิ่งพิมพ์นั้นมีลักษณะการเขียนเป็นอย่างไร

๒

อ่านข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์

๓

ใช้กระบวนการวิเคราะห์ วิจัย วิจารณ์ สังเคราะห์
และประเมินค่ามาประกอบการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์

๔

นำข้อมูลที่ได้มาสรุปและตัดสินใจที่น่าเชื่อถือ

ข้อควรคำนึง การอ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข้อมูลสารสนเทศที่บันทึกด้วยวิธีการ
ทางอิเล็กทรอนิกส์ในหลายรูปแบบ

1 ความน่าเชื่อถือของข้อมูล
เนื่องจากเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่าย

2 การใช้ระดับภาษา

3 ภาษาเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล

4 ผู้อ่านต้องรอบคอบในการเผยแพร่ข้อมูล
ควรมีความรอบคอบในการเผยแพร่ข้อมูล
ที่ได้รับและตรวจสอบก่อนเสมอ

ข้อควรคำนึง
การอ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การโน้มหน้าใจ

โวหารการเขียน

ใช้ภาษา
อย่างงดงาม

การเขียน

การเขียน

การสื่อสาร
เรื่องราว

ความต้องการ
ความรู้สึกไปสู่ผู้อ่าน

เพื่อให้เกิดความรู้
ความเข้าใจ
ตามที่คุณเขียนต้องการ

โวหารการเขียน

บรรยาย
โวหาร

เล่าเรื่องราว
บอกเล่า
เหตุการณ์
ไปตามลำดับ

พรรณนา
โวหาร

เล่ารายละเอียด
แทรกอารมณ์
ความรู้สึก
ให้เห็นภาพ

เทศนา
โวหาร

สอนใจให้คิด

สารก
โวหาร

ยกตัวอย่าง
เพื่ออธิบาย
ให้แจ่มแจ้ง

อุปมา
โวหาร

เปรียบเทียบ
ให้เข้าใจ
ความหมาย

การสรรคำใช้

เหมาะกับความหมายและเสียง
ใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ
เล่นเสียงสัมผัสสระ
เล่นเสียงสัมผัสอักษร
เล่นเสียงวรรณยุกต์ ฯลฯ

กขค

การเรียบเรียงคำ

ข้อความสำคัญอยู่หลังสุด
ข้อความสำคัญเท่ากันขนานกันไป
ข้อความแบบขั้นบันได
ข้อความที่เป็นคำถามเชิงวาทศิลป์

การใช้โวหาร

การพลิกแพลงภาษาให้แปลกไป
จากที่ใช้อยู่ให้กระตบใจ

ใช้ภาษา ให้งดงาม

เหตุผลกับภาษา

(การเขียนแสดงเหตุผล)

การอนุมานเหตุและผล

การอนุมาน

กระบวนการคิดหาข้อสรุปจากเหตุผลที่มีอยู่

ทุกคนต้องหายใจ

ฉันเป็นคน

ฉันต้องหายใจ

๑ วิธีนิรนัย

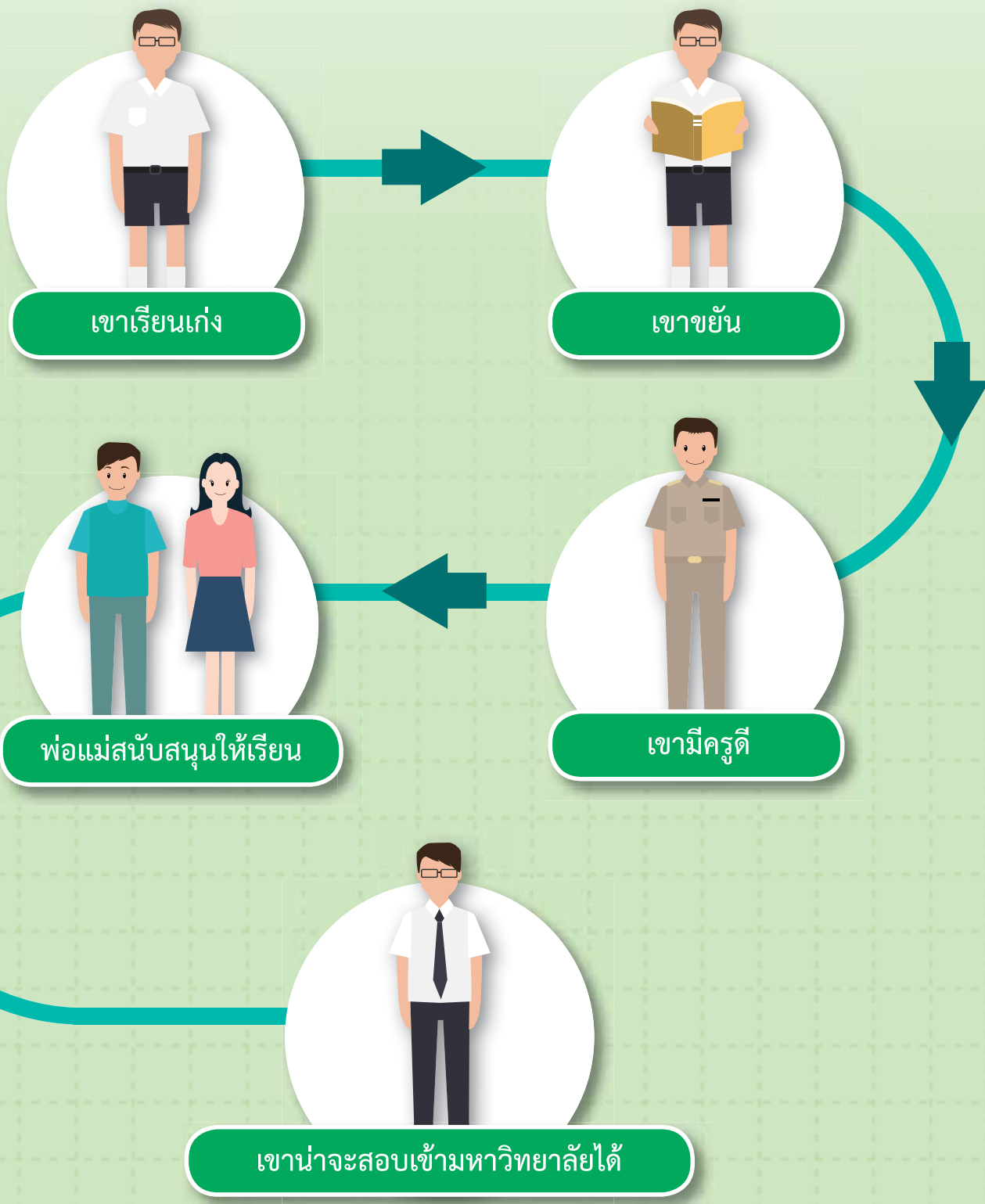
คือ การแสดงเหตุผลจากส่วนรวมไปหาส่วนย่อย
หรือการอนุมานจากกรณีรวมกับกรณีเฉพาะหนึ่ง
ไปสู่กรณีเฉพาะอีกกรณีหนึ่ง

เช่น กรณีรวม = ทุกคนต้องหายใจ
กรณีเฉพาะกรณีหนึ่ง = ฉันเป็นคน
กรณีเฉพาะอีกกรณีหนึ่ง = ฉันต้องหายใจ

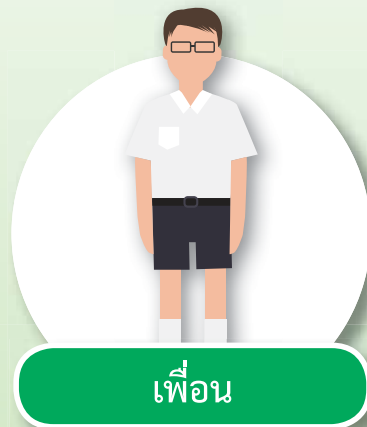
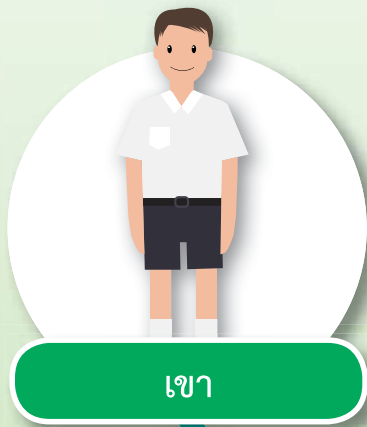
๒ วิธีอุปนัย

การแสดงผล
จากส่วนย่อยไปหาส่วนรวม

๒.๑ กรณีเฉพาะก็กรณีก็ได้ เช่น

๒.๒ การอนุมานโดยการเปรียบเทียบ เช่น

การอนุมานสาเหตุ และผลลัพธ์ที่สัมพันธ์กัน

๑. การอนุมานจากสาเหตุไปหาผลลัพธ์

๒. การอนุมานจากผลลัพธ์ไปหาสาเหตุ

๓. การอนุมานจากผลลัพธ์ไปหาผลลัพธ์

การแสดงทรรศนะ

โครงสร้างการแสดงทรรศนะ

ที่มา

ส่วนที่เป็นเรื่องราว
สาเหตุที่ทำให้
เกิดการแสดงทรรศนะ

ข้อสนับสนุน

ข้อเท็จจริง หลักการ
เพื่อประกอบความเป็นเหตุผล
ไปเสริมและสนับสนุนที่มา

ข้อสรุป

ส่วนที่เป็นผลจากที่มา
เป็นข้อสรุปสุดท้าย
หรือเกิดจากการประเมินค่า

ประเภทของทรศนะ

ทรศนะเชิงข้อเท็จจริง

มักเป็นเรื่อง
ที่เกิดขึ้นแล้ว
เป็นความจริง

ทรศนะเชิงคุณค่า

เป็นการตัดสิน
ว่าดี ไม่ดี
มีประโยชน์
ไม่มีประโยชน์

ทรศนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะ
ว่าควร
ทำอะไร
ในอนาคต

การโต้แย้ง โน้มน้าวใจ ทำอะไรให้ลงตัว

การใช้ภาษา ในการโต้แย้ง

การโต้แย้งมิใช่การโต้เถียง ต้องใช้ภาษาที่ไม่แสดงอารมณ์โกรธ
ประชดประชัน และควรใช้หลักฐาน หลักการ เหตุผล
คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

การใช้ภาษา เพื่อโน้มน้าวใจ

มุ่งเน้นให้ผู้รับสารเปลี่ยนความเชื่อ ทศนคติ
พฤติกรรมตามที่ผู้ส่งสารต้องการ

กลวิธีในการ โน้มน้าวใจ

- แสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือของผู้โน้มน้าวใจ
- แสดงให้ประจักษ์ถึงความรู้สึกหรืออารมณ์ร่วมกัน
- สร้างความหรรษาแก่ผู้รับสาร
- เร้าให้เกิดอารมณ์อย่างแรงกล้า

การเขียนรายงาน เชิงวิชาการ

รายงานทางวิชาการ

งานเขียนทางวิชาการที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร จากการสำรวจ การสังเกต การทดลอง ฯลฯ แล้วนำมารวบรวมวิเคราะห์ เรียบเรียงขึ้นใหม่ โดยใช้ภาษาระดับทางการตามโครงเรื่องที่ได้อ่างไว้ โดยมีหลักฐานและเอกสารอ้างอิงประกอบ

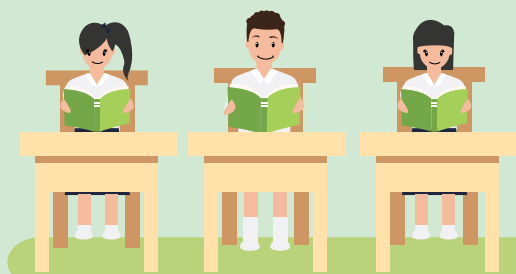
ขั้นตอนในการเขียน รายงานเชิงวิชาการ

การเขียนรายงานเชิงวิชาการ
ควรมีการวางแผนและกำหนดขั้นตอน
ดังนี้

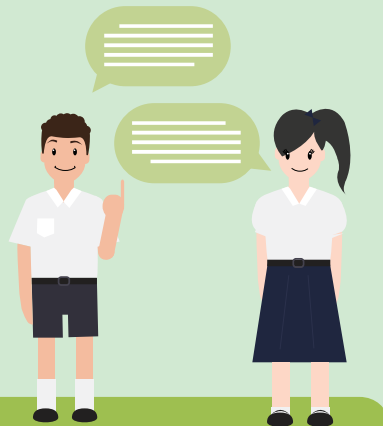

การประเมินคุณค่างานเขียน

การประเมินคุณค่างานเขียน ผู้ประเมินจะต้อง วิเคราะห์ และตีความ ก่อนที่จะใช้ดุลยพินิจประเมินคุณค่างานเขียนอย่างมีเหตุผล เพื่อให้เห็นคุณค่าและเข้าใจเจตนาารมณ์ของผู้ส่งสาร ผู้ที่มีทักษะการประเมินคุณค่างานเขียนที่ดีย่อมสามารถนำวิธีในการคิด และกลวิธีการเขียนงานที่ดี ไปใช้ในการพัฒนางานเขียนของตนเองได้อย่างสร้างสรรค์ต่อไป

วิเคราะห์

ตีความ

ประเมินคุณค่า
เห็นเจตนาผู้เขียน

พัฒนางานเขียน
ของตนเอง

หลักการประเมินคุณค่างานเขียน

จำแนกประเภทงานเขียนนั้นว่าเป็นงานเขียนประเภทใด เป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรอง เป็นสารคดีหรือบันเทิงคดี เป็นนวนิยาย เรื่องสั้น นิทาน บทละคร หรือสารคดี

อ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อวิเคราะห์แยกแยะรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน โดยพิจารณา ความสัมพันธ์ของโครงสร้างในส่วนต่างๆ ของเรื่อง เช่น เนื้อหา แนวคิด รูปแบบและกลวิธี ในการนำเสนอเรื่อง การใช้สำนวนภาษา เป็นต้น

ตีความ เป็นการทำความเข้าใจความหมายของคำและประโยคต่างๆ ที่ผู้เขียนอาจซ่อนความหมายแฝงซึ่งไม่ได้สื่อความหมายตามรูปคำ เพื่อค้นหาสารที่ผู้เขียนต้องการสื่อถึงผู้อ่าน

ประเมินคุณค่า เป็นการตัดสินสิ่งที่ผู้อ่าน ผู้อ่านจะต้องประเมินค่าเรื่องที่อ่านถึงความน่าเชื่อถือ ควรตัดสินอย่างมีเหตุผลโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานที่ได้รับการยอมรับ

การเขียนบรรณานุกรม

การเขียนบรรณานุกรมจากหนังสือเล่ม

ชื่อผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). ชื่อเรื่อง (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์.
ลมุล รัตตากร. (๒๕๓๙). การใช้ห้องสมุด (พิมพ์ครั้งที่ ๘). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

การเขียนบรรณานุกรมจากนิตยสารหรือวารสาร

ชื่อผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, เลขของปีที่ (เลขของฉบับที่). เลขหน้า.
ปิยะวิทย์ ทิพรส. ๒๕๕๓. การจัดการป้องกันและลดสารให้กลิ่นโคลน Geosmin ในผลิตภัณฑ์
แปรรูปสัตว์น้ำ. วารสารสุทธิปริทัศน์, ๒๔ (๗๒), ๑๐๓-๑๑๙.

การเขียนบรรณานุกรมจากหนังสือพิมพ์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีพิมพ์, วันที่ เดือน). ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์. น. หรือ p. หรือ pp. เลขหน้า.
พนิดา สงวนเสรีวานิช. (๒๕๕๔, ๒๔ เมษายน). พระปลัดสุชาติ สุวัฑฒโกปกา เกษะณู
นักพัฒนา. มติชน. น. ๑๗ - ๑๘.

การเขียนบรรณานุกรมจากอินเทอร์เน็ต

ชื่อผู้แต่ง. ปีพิมพ์. ชื่อเรื่อง. สืบค้น วัน เดือน ปี, จาก <http://www.xxxxxxxx>
สุรัชย์ เลี้ยงบุญเลิศชัย. (๒๕๕๔). จัดระเบียบสำนักงานทนายความ. สืบค้น ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๔,
จาก <http://www.lawyerscouncil.or.th๒๐๑๑/index.php?name=knowledge>

การเขียนเรียงความ

เรียงความ หมายถึง งานเขียนร้อยแก้ว
ที่มุ่งถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้ ความคิด
และทัศนคติ เรียบเรียงอย่างมีลำดับชั้น
และสละสลวย

องค์ประกอบของเรียงความ มี ๓ ส่วน

คำนำ

เป็นส่วนแรก
ของเรียงความ
ดึงดูดความสนใจ
เน้นศิลปะ
ในการใช้ภาษา

เนื้อเรื่อง

เป็นส่วนสำคัญ
ของเรียงความ
ประกอบด้วยเนื้อหา
ความรู้ ความคิด
และข้อมูล เรียบเรียง
อย่างเป็นระบบ
มีการขยายความ
ด้วยการอธิบาย
การพรรณนา
หรือยกโวหารต่าง ๆ
อาจจะมีหลายย่อหน้าได้

สรุป

เป็นส่วนสุดท้าย
ของเรียงความ
มุ่งสรุปประเด็น
การเขียนสรุปมีหลายวิธี
เช่น ฝากข้อคิด
การเน้นย้ำ เชิญชวน
ให้ปฏิบัติตาม

วิธีการเขียนย่อความ

๑

อ่านเรื่องที่จะย่อความให้จบ
ให้เข้าใจ เพื่อทราบ
ว่าเรื่องนั้นกล่าวถึงใคร
ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร
เมื่อไร และผลเป็นอย่างไร

๒

บันทึกใจความสำคัญ
ของเรื่องทีอ่าน
นำมาเขียนเรียบเรียงใหม่
ด้วยสำนวนภาษา
ของตนเอง

๓

อ่านทบทวนใจความสำคัญ
ที่เขียนเรียบเรียงแล้ว จากนั้น
แก้ไขให้สมบูรณ์โดยตัดข้อความ
ที่ซ้ำซ้อนออก เพื่อให้เนื้อหา
กระชับ และเชื่อมข้อความ
ให้สัมพันธ์กันตั้งแต่ต้นจนจบ

๔

การใช้สรรพนาม การเขียนย่อความ
ไม่นิยมใช้สรรพนามบุรุษที่ ๑
และสรรพนามบุรุษที่ ๒
คือ ฉัน คุณ ท่าน
แต่จะใช้สรรพนามบุรุษที่ ๓
เช่น เขา และไม่เขียนโดยใช้อักษรย่อ
หากมีการใช้คำราชาศัพท์
ต้องเขียนให้ถูกต้องไม่ตัดทอน

๕

เขียนย่อความให้สมบูรณ์
โดยเขียนแบบขึ้นต้น
ของย่อความตามรูปแบบ
ของประเภทข้อความนั้นๆ
เช่น การย่อนิทาน
การย่อบทความ

๖

หากเรื่องที่จะย่อเป็นร้อยกรอง
ให้ถอดความเป็นร้อยแก้ว
ก่อนที่จะย่อความ
และย่อเป็นภาษาร้อยแก้ว

การเขียนจดหมาย

ประเภทของจดหมาย

จดหมายส่วนตัว

เป็นจดหมายที่เขียนถึงผู้ที่รู้จักเพื่อส่งข่าว ใช้ภาษาระดับกันเองได้

จดหมายกิจธุระ

เป็นจดหมายที่ติดต่อสื่อสารกันด้วยกิจธุระ การสมัครงาน การติดต่อสอบถาม การเตือน การทวงถาม การแจ้งข่าวสาร

จดหมายธุรกิจ

เป็นจดหมายที่เขียนติดต่อกันเรื่องที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ การเงิน การซื้อขาย ระหว่างบริษัท ห้างร้าน และองค์กรต่างๆ

จดหมายทางการ ราชการ

เป็นจดหมายที่ติดต่อกันจากหน่วยราชการ ถึงบุคคลหรือหน่วยงานต่างๆ (หนังสือราชการต้องมีเลขที่ และลงทะเบียนรับ-ส่ง ตามระเบียบงานสารบรรณ)

*หมายเหตุ : จดหมายกิจธุระ จดหมายธุรกิจ และจดหมายราชการ ใช้คำขึ้นต้นเดียวกันคือคำว่า “เรียน” คำลงท้ายว่า “ขอแสดงความนับถือ”

ส่วนประกอบของการเขียนจดหมาย

๑. สถานที่เขียนจดหมาย : บ้านเลขที่ ซอย ถนน อำเภอ จังหวัด รหัสไปรษณีย์
๒. วัน เดือน ปี : ไม่ต้องระบุค่านำหน้า เช่น ๙ ตุลาคม ๒๕๖๐
๓. คำขึ้นต้น คำลงท้าย และสรรพนาม : ตามความสัมพันธ์ผู้เขียนและผู้รับ ตามระเบียบงานสารบรรณ
๔. ชื่อผู้เขียน : ควรวงเล็บชื่อ นามสกุล และคำนำหน้าชื่อไว้ได้ลายเซ็น

๑

ชื่อโครงการ

ควรกระชับ ชัดเจน

๒

ผู้รับผิดชอบโครงการ

เขียนชื่อตามลำดับตัวอักษร
หัวหน้าโครงการลำดับแรก
เรียงลำดับตัวอักษร

๓

ที่มาโครงการ

มีเหตุผลของการศึกษา

๔

จุดประสงค์ ของโครงการ

ควรเขียนให้รัดกุมเป็นข้อๆ
ให้เข้าใจได้ง่าย

การเขียนโครงการ

๕

ขอบเขตเนื้อหา และระยะเวลา การทำโครงการ

ต้องวางขอบเขตเป็นกรอบ
เพื่อเป็นตารางการดำเนินงาน

๖

หลักวิชาที่จะนำมา ใช้ในการทำโครงการ

นำความรู้ทางหลักวิชาการ
เพื่อความน่าเชื่อถือ

๗

วิธีปฏิบัติ ในการทำโครงการ

เขียนขั้นตอนการดำเนินงาน
ควรทำตารางการปฏิบัติงาน

๘

ผลที่คาดหวัง

โครงการเสร็จสิ้น
จะได้รับผลอย่างไร

ประกาศอย่างเป็นทางการ

๑. ชื่อหน่วยงาน

๒. เรื่องที่ประกาศ

ประกาศกรมอู่ตุนิยมวิทยา

เรื่อง การเริ่มต้นฤดูฝนของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙

ฤดูฝนของประเทศไทยในปีนี้ได้เริ่มขึ้นแล้ว เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เนื่องจากลมที่พัดปกคลุมประเทศไทยได้เปลี่ยนเป็นลมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพาความชื้นจากทะเลอันดามันเข้ามาปกคลุมประเทศไทยและอ่าวไทยต่อเนื่อง ส่วนลมระดับบนได้เปลี่ยนเป็นลมตะวันออกเฉียงเหนือและตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุม ประเทศไทย มีฝนตกต่อเนื่องเกือบทั่วไป อย่างไรก็ตามในช่วงต้นฤดูการกระจายของฝนจะไม่สม่ำเสมอ โดยจะมีฝนเพิ่มขึ้นในระยะครึ่งหลังของฤดู และจะสิ้นสุดฤดูฝนประมาณกลางเดือนตุลาคม แต่ในภาคใต้โดยเฉพาะฝั่งตะวันออกจะยังคงมีฝนตกต่อไปอีกถึงเดือนธันวาคม จึงขอประกาศให้ประชาชนได้ทราบทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(ลงชื่อ) วันชัย ศักดิ์อุดมไชย
(นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย)
อธิบดีกรมอู่ตุนิยมวิทยา

๓. เนื้อหาที่ประกาศมี ๒ ส่วน คือ

- เหตุผลหรือความเป็นมา
- จุดประสงค์สำคัญมีรายละเอียดเงื่อนไขต่างๆ ขั้นตอนในการปฏิบัติ

๔. วัน เดือน ปี ที่ประกาศ

๕. ลงนามผู้ประกาศ

ใช้ภาษาอธิบาย บรรยาย และพรรณนา

การอธิบาย

การใช้ภาษาทำให้บุคคลอื่น
เกิดความเข้าใจ

วิธีการอธิบาย

๑

ชี้แจง
ตามลำดับขั้นตอน

๒

ใช้ตัวอย่าง

๓

เปรียบเทียบ
ความเหมือน
และความต่างกัน

๔

บอกสาเหตุ
และผลลัพธ์
ที่สัมพันธ์กัน

การบรรยาย

การเล่าเรื่องและกล่าวถึงเหตุการณ์
ที่ต่อเนื่องกัน ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร
เพื่ออะไร ผลลัพธ์ที่ตามมาคืออะไร

การพรรณนา

การแสดงรายละเอียดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
ไม่ว่าจะเป็นบุคคล วัตถุ สถานที่
โดยมุ่งให้ผู้อ่านเห็นภาพอย่างแจ่มแจ้ง

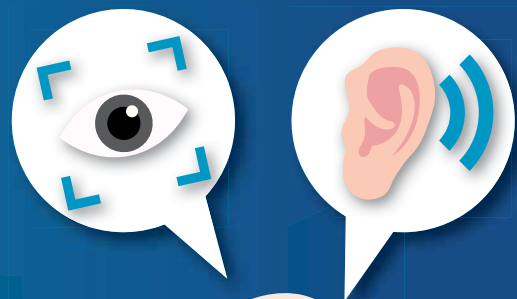
An illustration of three business professionals sitting at a table. The man on the left is seated on a red office chair, wearing a dark suit and tie. The man in the middle is standing and pointing upwards, wearing a grey suit and tie. The woman on the right is seated, wearing a blue suit and red tie. Above them are three white thought bubbles containing Thai text. The background is a dark blue city skyline silhouette.

ภาษากับความคิด

ระดับภาษา

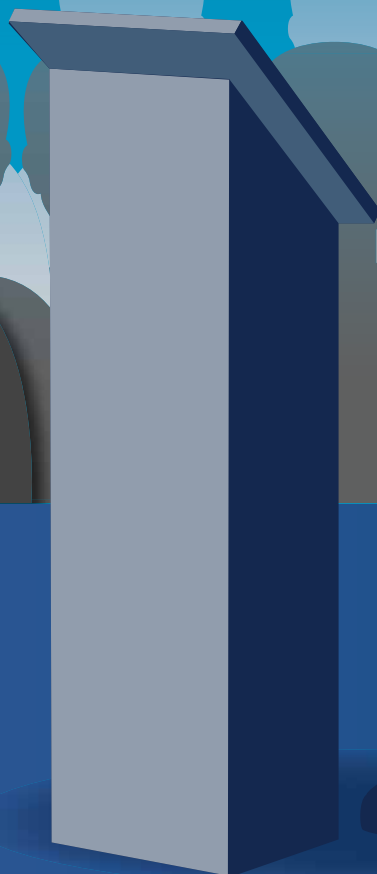
การพูด
ในโอกาสต่างๆ

การฟัง การดู และการพูด

การพูด
ในที่ประชุมชน

การพูด
อภิปราย

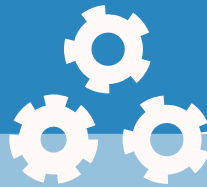

ภาษากับความคิด

ความสัมพันธ์
ระหว่างภาษากับความคิด

การคิด

กระบวนการทำงาน
ของจิตใจมนุษย์
ขณะที่พยายามหาคำตอบ
หรือทางออกเกี่ยวกับ
เรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ความคิด

ผลของกระบวนการคิด

ภาษา

เป็นเครื่องมือของการคิด
ระเบียบวิธีการคิด
และแสดงความคิด
การแสดงทรรศนะ

ระเบียบวิธีการคิด

๑

เชิงวิเคราะห์

แยกแยะเพื่อให้เกิดความเข้าใจ

๒

เชิงสังเคราะห์

รวมเข้าด้วยกันเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่

๓

เชิงประเมินคุณค่า

ใช้ดุลพินิจตัดสินคุณค่า

การแก้ปัญหา

๑ เชิงวิเคราะห์

สาเหตุ ประเภท
สภาพแวดล้อมของปัญหา
เพื่อให้เข้าใจ

๒ เชิงสังเคราะห์

ทางเลือก วิธีทางเลือก
วิธีการในการแก้ปัญหา
เพื่อหาทางแก้ปัญหา

๓ เชิงประเมิน คุณค่า

ทางเลือกในการแก้ปัญหา
ว่าทางเลือกใดดีที่สุด
เพื่อนำไปใช้

การฟัง

ความหมาย
ของการฟัง

การรับรู้ความหมาย
จากเสียงที่ได้ยิน

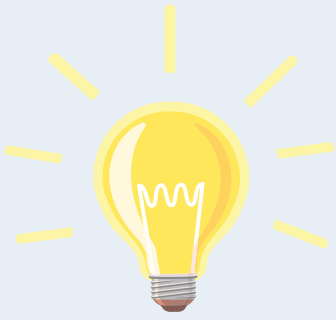
การฟัง
ให้สัมฤทธิ์ผล

การฟังให้ได้รับ
ความสำเร็จ

ระดับขั้นของการฟังให้สัมฤทธิ์ผล

การฟังให้เกิด วิจารณ์ญาณ

การฟังโดยใช้ปัญญา
ที่สามารถรู้หรือให้เหตุผลที่ถูกต้อง

การฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณ

- วิเคราะห์
- ใคร่ครวญ
- วินิจฉัย
- ประเมินค่า

- ได้ยิน
- ได้อ่าน
- รับรู้
- เข้าใจ

กระบวนการฟัง ให้เกิด วิจารณ์ญาณ

แนวทางการพัฒนาวิจารณ์ญาณ โดยการฟังสารประเภทต่างๆ

สารให้ความรู้

สารประเภทให้ข้อเท็จจริง
ข้อมูลข่าวสารเป็นความรู้

๑
พิจารณาสารนั้น
ควรฟังหรือไม่

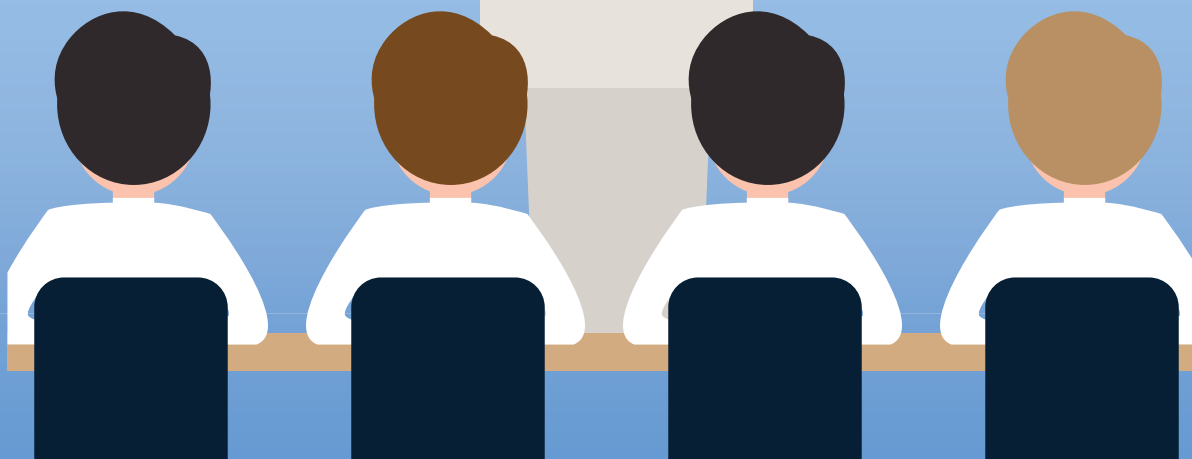
๒
ตั้งใจฟัง
จับประเด็นสำคัญ

๓
แยกข้อเท็จจริง
ออกจากข้อคิดเห็น

๔
บันทึก
ประเด็นสำคัญ

๕
ประเมินคุณค่า
ประโยชน์ของสาร

๖
พิจารณาภาษา
และกลวิธีนำเสนอ

๒.

สารโน้มน้าวใจ

สารประเภทดึงดูดความสนใจ
ให้ผู้ฟังคล้อยตาม

๑

สารดึงดูดความสนใจ
ผู้ฟังเพียงใด
น่าเชื่อถือหรือไม่

๒

สารสนองความต้องการ
ของผู้ฟังเพียงใด

๔

สารนั้นเร้าใจผู้ฟัง
ให้เชื่อถือและ
ต้องการให้ผู้ฟัง
ปฏิบัติอย่างไร

๕

ใช้ภาษาโน้มน้าวใจ
เร้าอารมณ์อย่างไร

๓

ผู้พูดเสนอผลประโยชน์
และสนองความต้องการ
อย่างไร

สารประเภทยกระดับจิตใจ
ของมนุษย์ให้สูงขึ้น

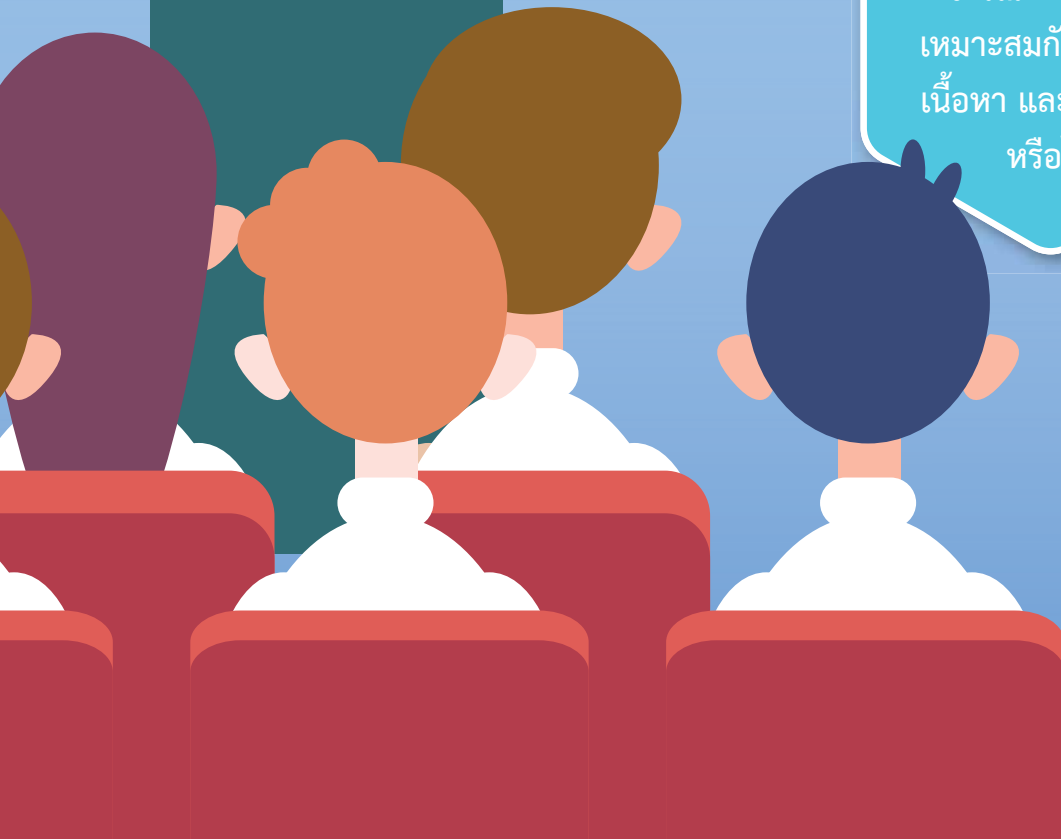
สารจรรโลงใจ

๑
ตั้งใจฟัง
ด้วยความสบายใจ

๒
ทำความเข้าใจ
เนื้อหาสาระสำคัญ
ใช้จินตนาการ
ให้ตรงตามจุดประสงค์
ของสาร

๓
พิจารณาสารนั้น
จรรโลงใจด้านใด
สมเหตุสมผลหรือไม่

๔
พิจารณาว่าใช้ภาษา
เหมาะสมกับรูปแบบ
เนื้อหา และผู้รับสาร
หรือไม่

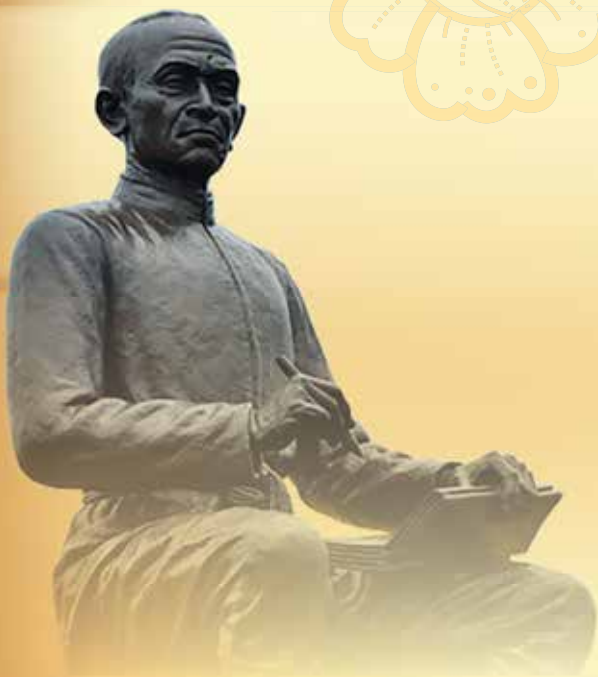

เป็นมนุษย์สุดนิยมเพียงลมปาก
แม้้นพูดดีมีคนเขาเมตตา

จะได้ยากโหยหิวเพราะชีวหา
จะพูดจาพิเคราะห์ให้เหมาะสมความ

พระสุนทรโวหาร (ภู่)

การพูด

มี ๒ ประเภท

๑. การพูดระหว่างบุคคล

ทักษิณพราศรัย
การแนะนำตนเอง
การสนทนา

๒. การพูดในกลุ่ม

การเล่าเรื่องราว
การเล่าเหตุการณ์

การพูดระหว่างบุคคล

การทักทายปราศรัย การแนะนำตนเอง การสนทนา

การทักทายปราศรัย

หน้าตายิ้มแย้ม
แจ่มใส

เริ่มต้นคำว่า
“สวัสดี”
“สบายดีหรือคะ”

กิริยาอาการ
เหมาะสม
ตามวัฒนธรรม

ไม่ล่วงล้ำก้ำกาย
เรื่องส่วนตัว

ไม่ทักทาย
เรื่องที่ทำให้
ผู้อื่นไม่สบายใจ

ไม่ถาม
เรื่องเกี่ยวกับ
การเงิน

การแนะนำตนเอง

การแนะนำตนเอง ในที่สาธารณะ

การแนะนำตนเอง ในการทำธุรกิจ

การสนทนา

พูดเรื่อง
ที่มีความรู้
และความสนใจ
ร่วมกัน

พูดเรื่อง
ที่เหมาะสม
แก่กาลเทศะ

พูดเรื่อง
ที่เป็นปัจจุบัน
หรือเป็นข่าว

ไม่พูด
เรื่องส่วนตัว
ของตนเอง
หรือผู้อื่น

ไม่คุยโอ้อวด
ความสามารถ
ของตน

ไม่ปรับทุกข์
เรียกร้อง
ความสนใจ

ไม่นินทา
ว่าร้ายผู้อื่น

การพูดในกลุ่ม

การเล่าเรื่องราว

การเล่าเหตุการณ์

การพูดให้สัมฤทธิ์ผล

การพูดในโอกาสต่างๆ

ประเภทของการพูด

แบ่งตามเนื้อหาที่พูด

๑

การพูดเกี่ยวกับนโยบาย

๒

การพูดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง

๓

การพูดเกี่ยวกับคุณค่าและคุณงามความดี

แบ่งตามโอกาส

๑

การพูดอย่างเป็นทางการ

๒

การพูดกึ่งทางการ

๓

การพูดอย่างไม่เป็นทางการ

แบ่งตามรูปแบบ

๑

การบรรยาย

๒

การอภิปราย

๓

การโต้วาที

หลักการพูดในที่ประชุมชน

๑
กำหนดจุดมุ่งหมาย

๒
วิเคราะห์ผู้ฟัง

๓
กำหนดขอบเขต

๔
รวบรวมเนื้อหา

๕
ทำเค้าโครงเรื่อง

๖
เตรียมวิธีใช้ภาษา

๗
ซักซ้อม

ประเมินพฤติกรรมการพูด

ผู้พูด

๑
จุดมุ่งหมาย

๒
การเตรียมตัว

๓
วิธีการนำเสนอ

๔
คุณธรรม

๕
การใช้ภาษา
วจนภาษา
อวจนภาษา

สาร

๑
เนื้อหา

๒
ปริมาณ

๓
การจัดลำดับ

ผู้ฟัง

ปฏิกิริยา
การตอบสนอง

การพูดอภิปราย

การพูดเพื่อแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้
ทรรศนะเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

จุดมุ่งหมายของการพูดอภิปราย

แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด
และประสบการณ์กัน

๑

๒

หาข้อสรุป ข้อเท็จจริง

เป็นการเผยแพร่องค์ความรู้

๓

๔

ผู้อภิปรายและผู้ร่วมอภิปราย
เข้าใจหลักปฏิบัติตนร่วมกัน

เปิดโอกาสให้บุคคลต่างๆ
ได้แสดงออกเหตุผล
ตามสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย

๕

ประเภทของการพูดอภิปราย

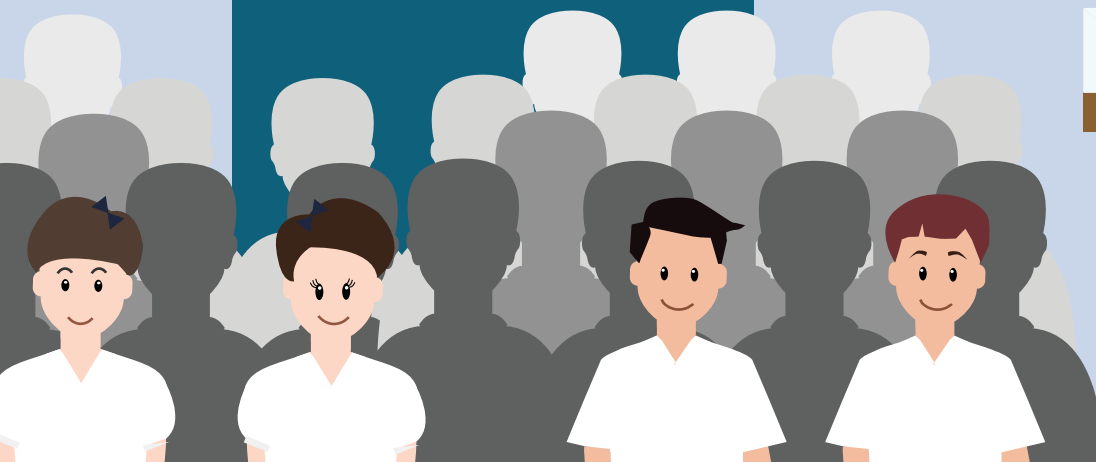
การอภิปรายในกลุ่ม

๒

การอภิปรายในที่ประชุม

- การอภิปรายเป็นคณะ
- การอภิปรายซิมโพเซียม
- การอภิปรายซักถาม

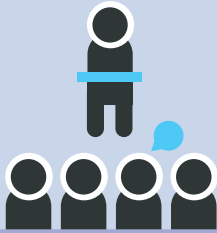

บทบาทหน้าที่ ของผู้ดำเนินการอภิปราย

ประสานงานกับ
คณะผู้อภิปรายก่อนล่วงหน้า

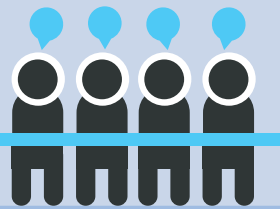
๑

เริ่มต้นการอภิปราย
โดยกล่าวทักทายผู้ฟัง

๒

เตรียมศึกษาหาความรู้หัวข้อ
ที่จะอภิปราย

กล่าวเชิญคณะผู้อภิปราย
พร้อมทั้งสรุปประเด็นสำคัญ

๓

กล่าวแนะนำ
คณะผู้อภิปรายตามลำดับ

๔

เชิญผู้ฟังการอภิปรายซักถาม
และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

๕

กล่าวสรุปสาระสำคัญทั้งหมด

๖

สรุปสาระสำคัญข้อเสนอแนะ
แนวทางการแก้ปัญหา
แล้วกล่าวเปิดอภิปราย

๗

๘

บทบาทหน้าที่ของผู้อภิปราย

๑

เข้าใจเนื้อเรื่องที่จะพูด
เป็นอย่างดี

เตรียมสื่ออุปกรณ์ที่ใช้
ประกอบการพูดให้พร้อม

๒

๓

ประชุมปรึกษากับคณะผู้อภิปราย
แบ่งหัวข้อตามความถนัด

๔

อภิปรายในประเด็น
ไม่นอกเรื่อง

รักษาเวลาในการพูด
อย่างเคร่งครัด

๕

ใช้ภาษาพูดที่กะทัดรัดชัดเจน

๖

๗

รักษามารยาทในการพูด

๘

ผู้อภิปรายเปิดโอกาส
ให้ผู้อื่นพูดบ้าง

เพิ่มเติมเนื้อหาบางตอน
หากยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วน

๙

คารวะผู้ฟัง ทักทาย
เมื่อผู้ดำเนินการอภิปราย
แนะนำตัว

๑๐

การแสดงทรรศนะ

ความคิดเห็น
ที่ประกอบด้วยเหตุผล

โครงสร้าง

ที่มาเหตุผล

ส่วนที่เป็นเรื่องราว
สาเหตุที่ทำให้เกิด
การแสดงทรรศนะ

ข้อสนับสนุน ข้อเท็จจริงหลักการ

เพื่อประกอบกันเป็นเหตุผล
เสริมสนับสนุนที่มา

ข้อสรุปผล

ส่วนที่เป็นผลจากที่มา
อันเป็นข้อสรุปสุดท้าย
หรือเกิดจากการประเมินค่า
ประเภทของทรรศนะ

ประเภทของทรศนะ

ข้อเท็จจริง

เรื่องที่เกิดขึ้นแล้ว
เป็นความจริง

คุณค่า

มีการตัดสินดี ไม่ดี
มีประโยชน์

นโยบาย

เสนอแนะว่าควรทำ
อย่างไรในอนาคต

การโน้มน้าวใจ

มุ่งให้ผู้รับสารเปลี่ยนความเชื่อ ทักษะคติ พฤติกรรมตามที่ผู้ส่งสารต้องการ

สารโน้มน้าวใจ

คำเชิญชวน

บอกจุดประสงค์

ชี้ประโยชน์แก่ส่วนรวม

บอกวิธีปฏิบัติ

โฆษณาสินค้าหรือบริการ

รู้เท่าทันด้วยการวิเคราะห์

จับจุดอ่อนกลุ่มเป้าหมาย

เนื้อหาความดีพิเศษของคุณภาพสินค้าหรือบริการ

สาระสั้น ๆ รับประทานได้แต่ฉาบฉวย

ส่วนนำสะดุดใจ

ปรากฏซ้ำๆ

โฆษณาชวนเชื่อ

ตราชื่อ

หน่วยในภาษา

หลักภาษา

การเพิ่มคำ

ภาษาขงค์

หลักการใช้ภาษาไทย

วลี

สำนวนไทย

การใช้
คำราชาศัพท์

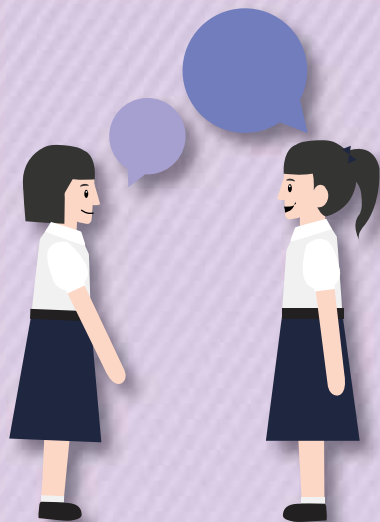
ประโยค

คำ

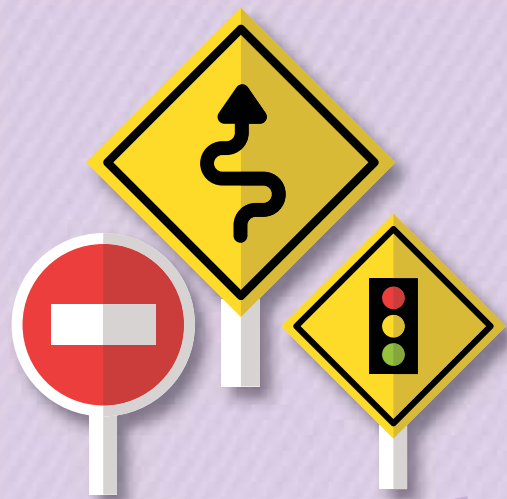
ภาษาในการสื่อสาร

วจนภาษา

ภาษาที่ใช้เสียงพูด
ในการสื่อสาร
รวมถึงตัวอักษร
ที่ใช้ถ่ายเสียง

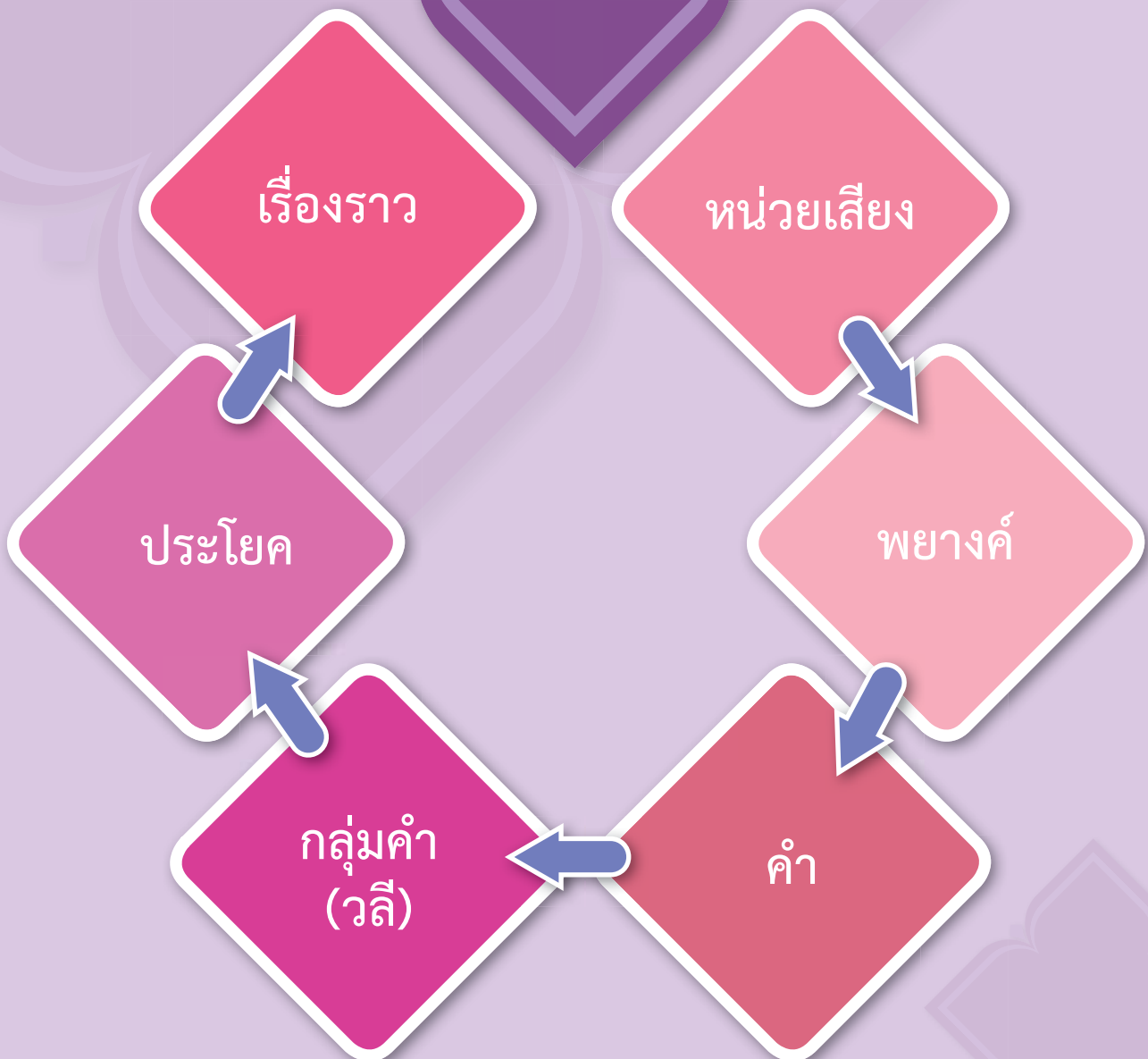

ภาษาที่ไม่ใช่ถ้อยคำ
ในการสื่อสาร
ได้แก่ กิริยา ท่าทาง
สีหน้า สายตา
น้ำเสียง สัญญาณ
สัญลักษณ์ การสัมผัส
ภาษาวัตถุ ฯลฯ

อวัจนภาษา

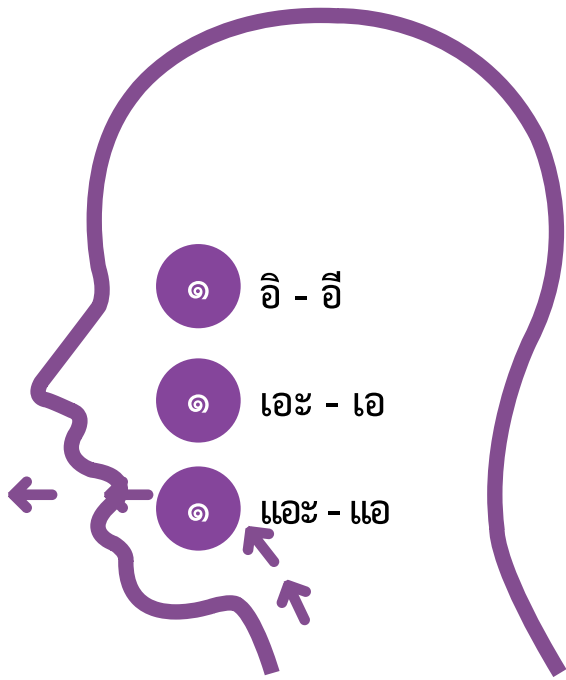
หน่วยในภาษา

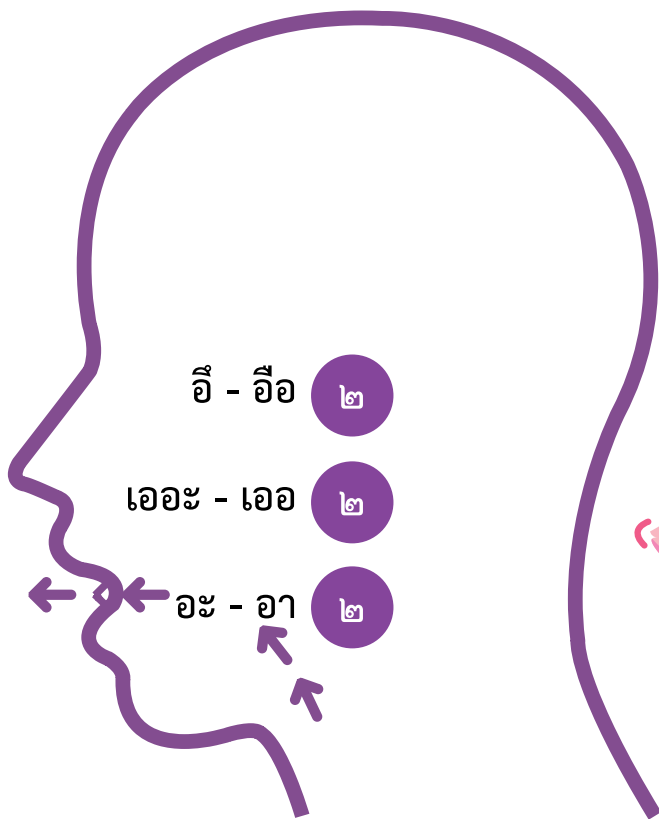

หน่วยเสียงสระ

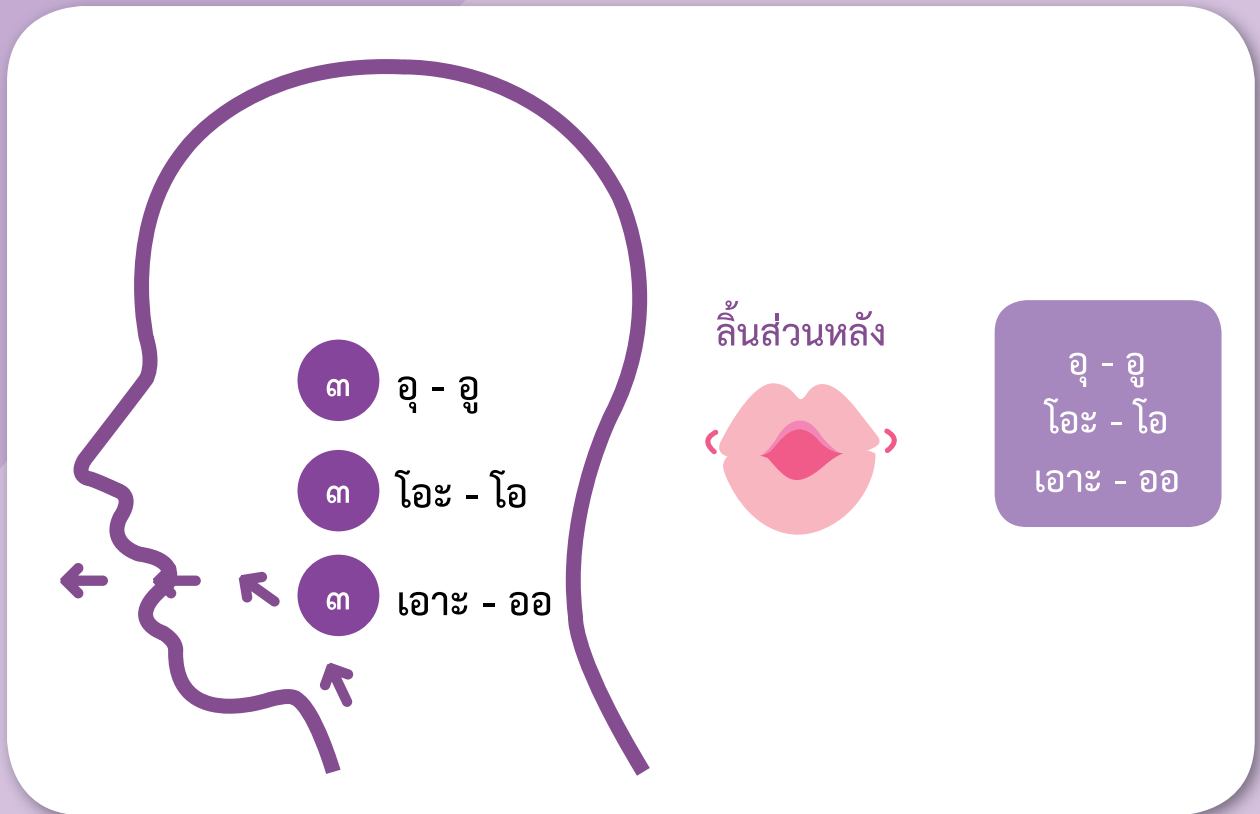
หน่วยเสียงสระเดี่ยว (สระแท้)

อี - อื
เอะ - เอ
แอะ - แอ

อี - อื
เออะ - เอ
อะ - อา

สระเลื่อน (สระประสม)

อี อา	เอีย/เอียะ/	/ia/
อือ อา	เอือ/เอือะ/	/ua/
อุ อา	อ้าว/อ้าวะ/	/ua/

หน่วยเสียงพยัญชนะ (เสียงแปร)

พยัญชนะเดี่ยว (๒๑ เสียง)

ก
/k/

ค
/kh/

ง
/ŋ/

จ
/c/

ช
/ch/

ซ
/s/

ด
/d/

ต
/t/

ท
/th/

น
/n/

บ
/b/

ป
/p/

พ
/ph/

ฟ
/f/

ม
/m/

ย
/j/

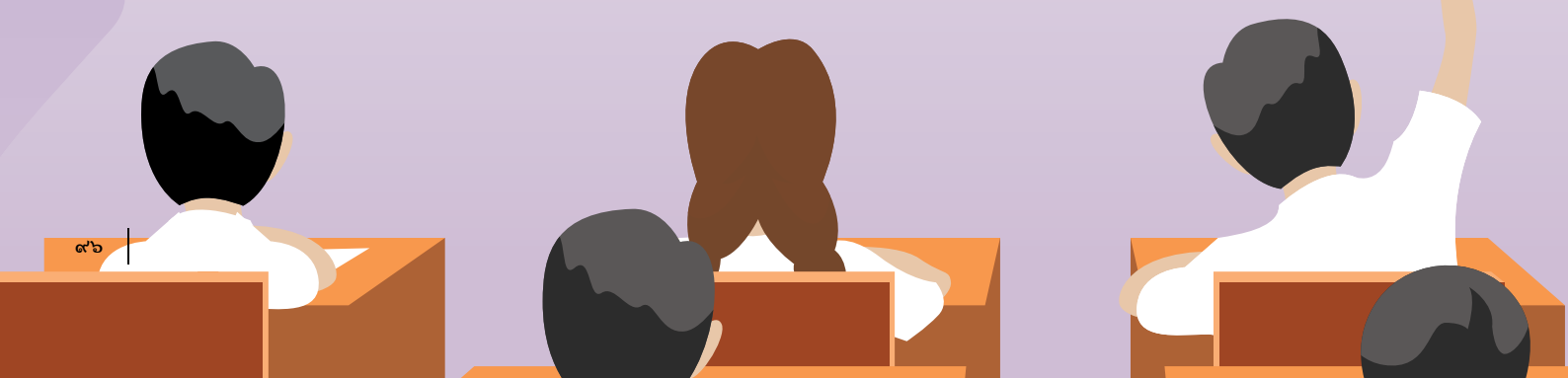
ร
/r/

ล
/l/

ว
/w/

อ
/?/

ฮ
/h/

หน่วยเสียงพยัญชนะประสม (๑๑ เสียง)

/ปร/
/pr//ปล/
/pl//ตร/
/tr//กร/
/kr//กล/
/kl//กว/
/kw//คล/
/khl//คร/
/khr//คว/
/khw//พร/
/phr//พล/
/phl/

ปัจจุบันมีคำยืมจากภาษาอังกฤษ

ทำให้มีการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำเพิ่มขึ้น

/บร/
/br//บล/
/bl//ดร/
/dr//ทร/
/thr//ฟล/
/fl//ฟร/
/fr//ซตล/
/stl/

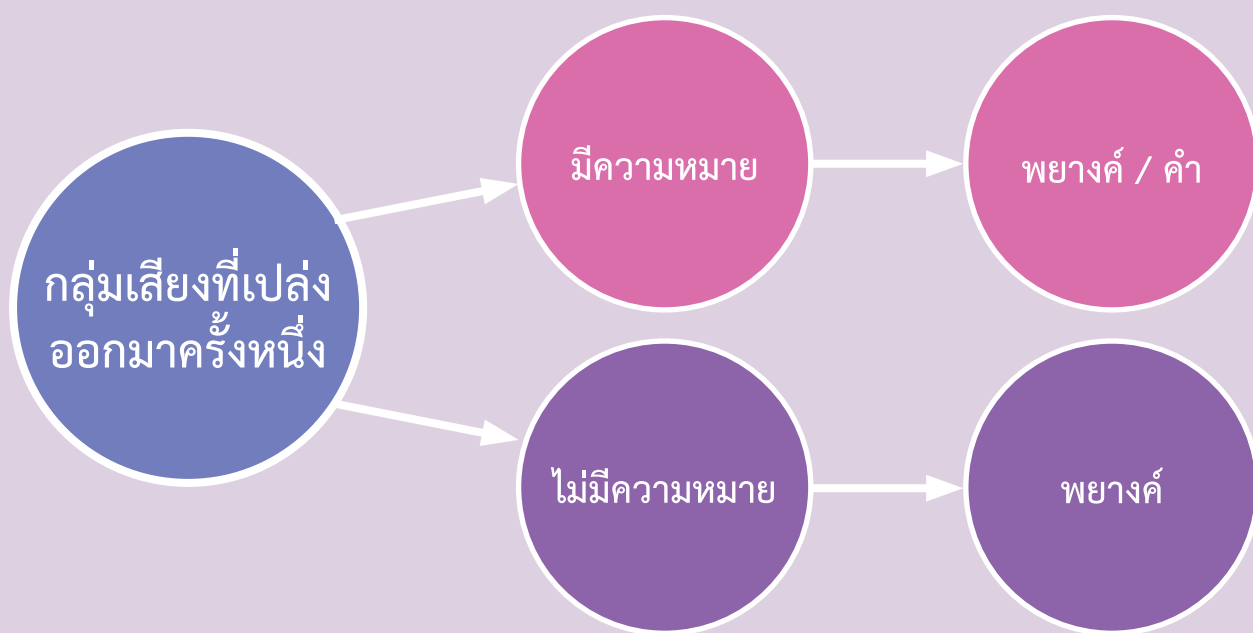
หน่วยเสียงตัวสะกด

เสียงตัวสะกด ๙ เสียง

ป	/p/	บ ป พ ภ ฟ
ต	/t/	จ ด ต ถ ท ธ ฉ ฐ ฏ ช ฌ ซ ฅ ศ ษ ส
ก	/k/	ก ข ค ฆ
ม	/m/	ม
น	/n/	น ณ ญ ร ล ฬ
ง	/ŋ/	ง
ย	/j/	ย
ว	/w/	ว
อ	/ʔ/	พยางค์ที่ประสมสระเสียงสั้นไม่มีตัวสะกด

พยางค์

ลักษณะพยางค์

พยางค์เปิด

พยางค์ที่ไม่มีตัวสะกด
เช่น ปา เสียว

พยางค์ปิด

พยางค์ที่มีตัวสะกด
เช่น ปาก เสียว

ส่วนประกอบของพยางค์

ประสม ๓ ส่วน

พยัญชนะ + สระ + วรรณยุกต์

เช่น กา สู

ประสม ๔ ส่วน

พยัญชนะ + สระ + วรรณยุกต์ + ตัวสะกด

เช่น การ สูร

ประสม ๔ ส่วนพิเศษ

พยัญชนะ + สระ + วรรณยุกต์ + การันต์

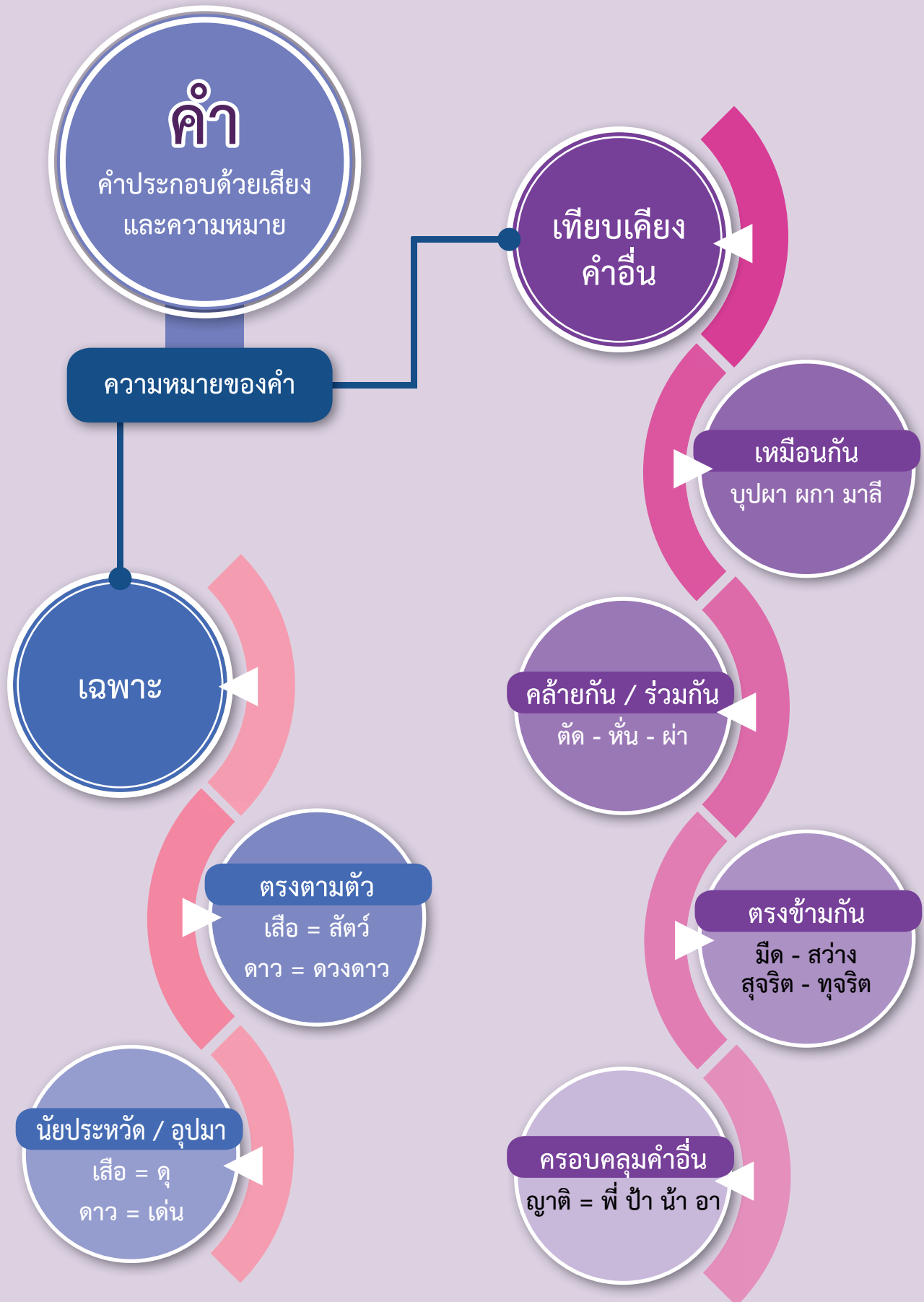
เช่น การ์ สูร์

ประสม ๕ ส่วน

พยัญชนะ + สระ + วรรณยุกต์ + ตัวสะกด + การันต์

เช่น การณ์ สูร์ย

ความหมายของคำ

ชนิดของคำ

นาม

คน สัตว์
ความดี กรุงเทพฯ

สรรพนาม

เธอ ท่าน ฉัน เขา

กริยา

ไป มา รัก เรียน

วิเศษณ์

สูง ต่ำ ดำ ขาว

บุพบท

กับ แก่ แต่ ต่อ

อุทาน

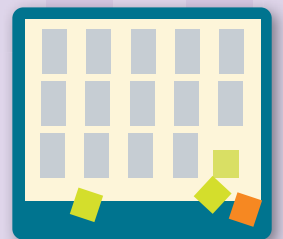
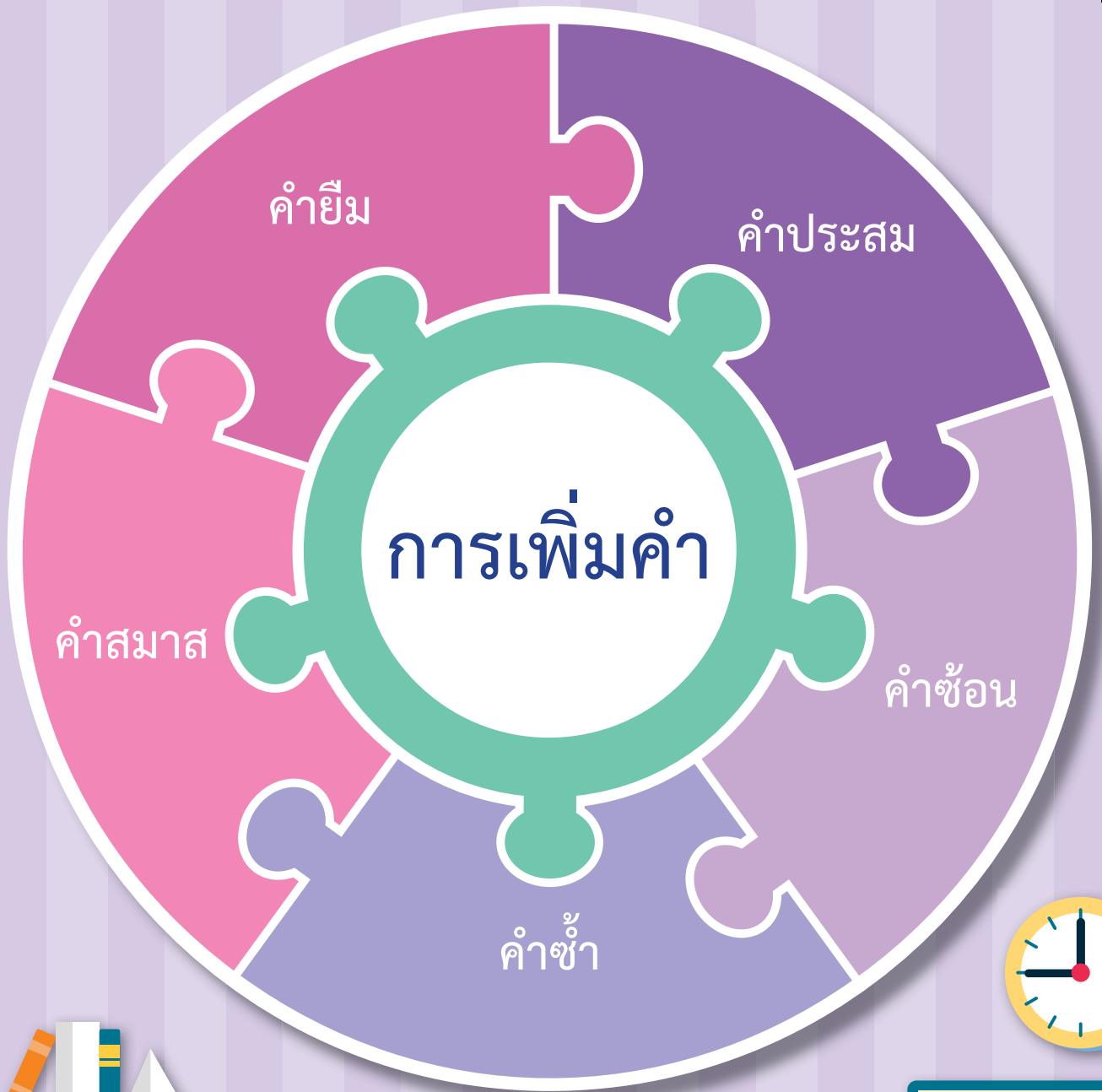
อู๊ย! โอ๊ย! เอ๊ะ! ว้าย!

สันธาน

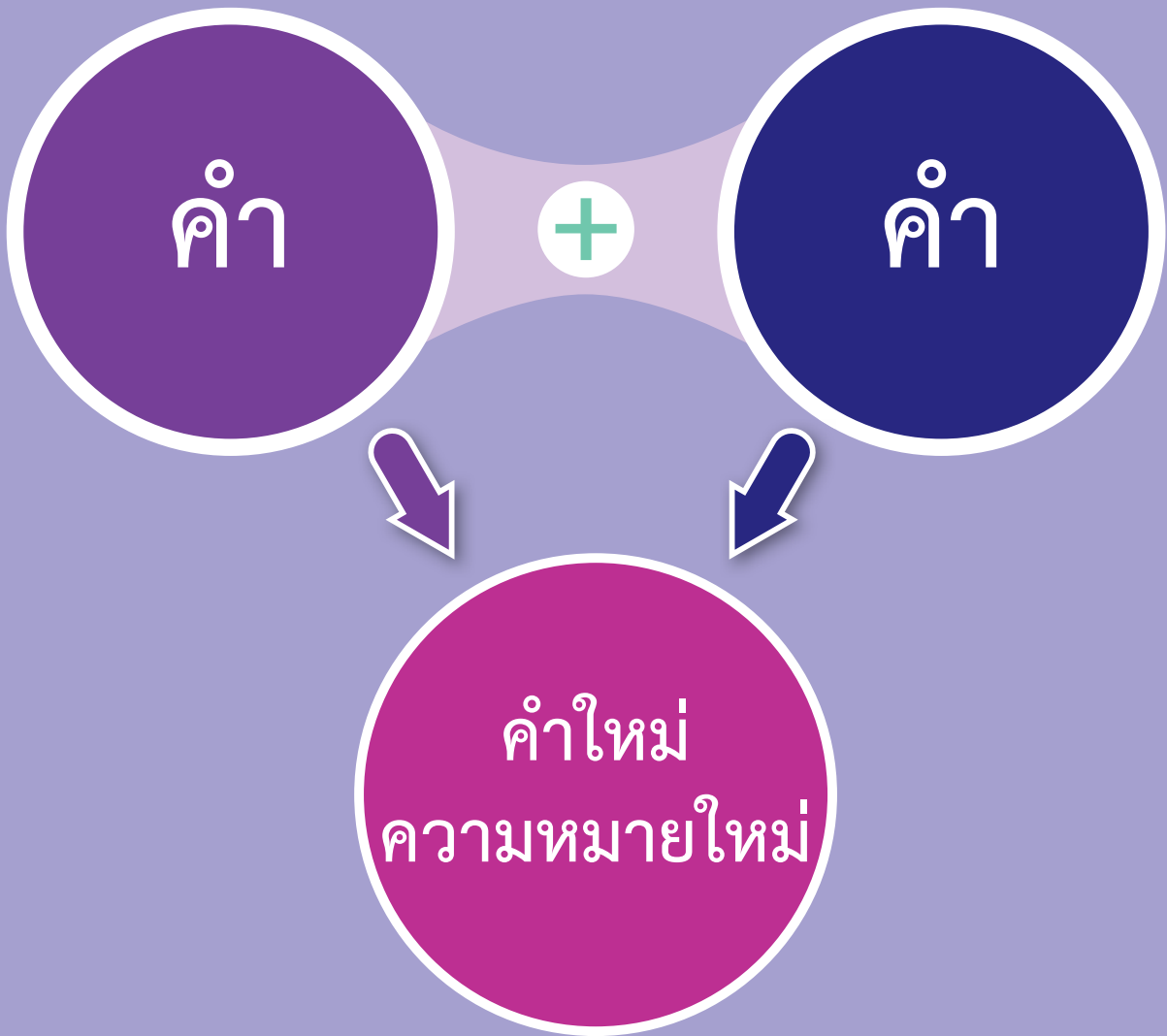
และ หรือ เพราะ จึง

คำอนุภาค = คำลงท้าย / คำเสริม แสดงเจตนาหรือท่าทีผู้พูด เช่น สิ นะ เถอะ นำ

คำประสม

ลักษณะคำประสม

$$\text{แม่} + \text{น้ำ} = \text{แม่น้ำ}$$

$$\text{ท่อ} + \text{หมก} = \text{ท่อหมก}$$

$$\text{ผ้า} + \text{เช็ด} + \text{หน้า} = \text{ผ้าเช็ดหน้า}$$

$$\text{สาร} + \text{ฟอก} + \text{ขาว} = \text{สารฟอกขาว}$$

คำซ้อน

ความหมาย

เหมือน

ว่างเปล่า

บ้านเรือน

ตรงข้าม

เท็จจริง

ผิดถูก

เสียง

โกโรโกโส
โมโหโทโส

จู้จี้ ขู่ขี้ อู้ฮู้

โลเล โยเย โม่ม่

ลักษณะคำซ้อน

ปากคอ
เห็นใจ

ทุกข์โศกโรคภัย
ดีดลี้ตีเป่า

ปากคอเราะร้าย
เห็นอกเห็นใจ

คดในข้องอในกระดูก
จับไม่ได้ไล่ไม่ทัน

คำซ้ำ

ใช้บ่อยมากแทนได้

วางของให้เป็นทีๆ

หยิบเสื้อทีละตัวๆ

สาวๆ ไปลอยกระทง

สายๆ เจอกัน

คำที่ไม่ใช่คำซ้ำ

ไปดูที่ที่บางรัก

น้องสาวสาวเชือก

เธอมาสายสายกว่าทุกคน

ซื้อเสื้อ ๒ ตัวตัวละ ๑๙๙ บาท

คำสมาส

มาจาก
ภาษาบาลี
สันสกฤต

อ่านเนื่องคำ

แปลจาก
หลังไปหน้า

สมาส
แบบมีสนธิ

มาจาก
ภาษาบาลี
สันสกฤต

มัจจุ ราช
(บาลี + บาลี)

ธน บัฏฐ
(บาลี + สันสกฤต)

มิตร ภาพ
(สันสกฤต + บาลี)

มนุษย์ ธรรม
(สันสกฤต + สันสกฤต)

แปลจาก
หลังไปหน้า

มัจจุราช
เจ้าแห่งความตาย

ธนบัฏฐ
กระดาษใช้แทนเงิน

มิตรภาพ
ความเป็นเพื่อน

มนุษยธรรม
คุณความดีของคน

อ่านเนืองคำ

เอกราช

เอ ก - กะ - ราช

อุบัติเหตุ

อุ - บัด - ตี - เหตุ

ธาตุโขภ

ทา - ตุ - โขภ

สมาส
แบบมีสนธิ

การเชื่อมสระ

วิทยา + อาลัย
วิธ ย าลัย
วิทยาลัยสามัคคี + อาจารย์
สาม ค คี อาจารย์
สามัคค ย อาจารย์จักขุ + อาพาธ
จัก ข ุ อาพาธ
จัก ข ุ อาพาธ

การเชื่อมพยัญชนะ

นิร ร + ภัย
นิ ร ภัย
นิ ร ภัยรห ร + ฐาน
ร ร ฐาน
ร ร ฐาน

การเชื่อมนิคหิต

ส ญ + จร
ส ญ จร
ส ญ จรก น + ร
ก น ร
ก น ร

คำยืม

บาลี
สันสกฤต

ชาติพยัคฆ์
ขนิษฐา
อนุสรณ์
ราชพิธี
ศีลธรรม

เขมร

ถนน
บำเพ็ญ
ถวาย
บันเทิง
เดิน

อังกฤษ

อังกฤษ
เบรก
คอมพิวเตอร์
เซียร์
ลิฟต์
โรรน

จีน

กวยจั๊บ
ซาลาเปา
อั้งโล่
บู้งกี
เก๊กฮวย

ชวา

ทุเรียน
มะงุมมะงาหรา
ชวา
บุหลัน
กิดาหยัน
บุหร่ง

ข้อบกพร่องในการใช้ภาษา

- คำเกินความจำเป็น
เช่น “ในการ” “ในความ”
- มีคำที่มีความหมายคล้ายกัน
อยู่ในประโยคเดียวกัน

ประโยค
ฟุ่มเฟือย

๑

๒

ประโยค
สำนวน
ต่างประเทศ

- แปลจากประโยคต่างประเทศ
- ขึ้นต้นประโยคด้วยคำว่า “มัน”
- ประโยคกรรม (มักมีคำว่า “ถูก”)
- คำวิเศษณ์อยู่หน้าคำที่ถูกขยาย
- มีเลขจำนวนนับ แต่ไม่ใช่ลักษณะนาม

- ตีความได้หลายความหมาย
- วางส่วนขยายผิดที่
- เว้นวรรคผิด
- ประโยคที่มีคำไม่ครบ
- มีคำขัดแย้งกันเอง

ประโยค
กำกวม

๓

๔

ประโยค
ที่ใช้คำ
ไม่เหมาะสม

- ขาดประธานหรือกริยา
- เรียงลำดับคำในประโยคผิด
- ใช้ภาษาพูดกับภาษาเขียนปะปนกัน
- ใช้ระดับภาษาหลายระดับ
- ใช้คำไม่เหมาะสมกับบุคคล

- มีสาเหตุแต่ขาดผลลัพธ์
- มีแต่ภาคประธาน
ขาดภาคแสดง

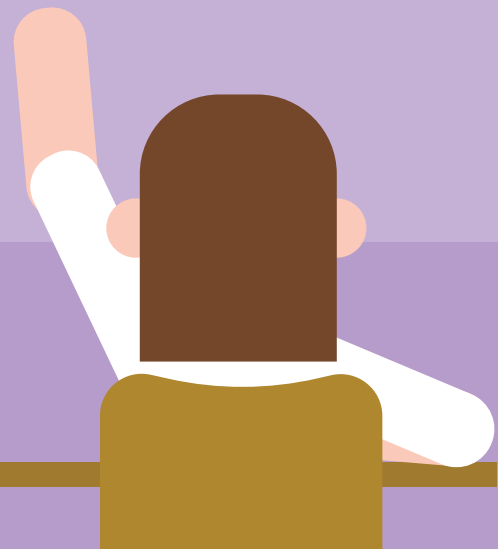
ประโยค
ไม่จบความ

๕

วลี

กลุ่มคำที่นำมาเรียงกัน
อย่างมีความหมาย
และทำหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่ง
ในประโยคแต่ยังไม่เป็น
ประโยคที่สมบูรณ์

ประโยค

นามวลี

เด็กทุกคนในบ้านฉัน

คนแถวนี้

ผู้ใหญ่บางคน

เพื่อนๆ หลายคน
ในที่ทำงานของฉัน

กริยาวลี

ไม่ชอบกินผัก

ประโยชน์

ความดีียว

ความซ้อน

ความรวม

ประโยคความเดียว

ป้าแม่แม่เจ้าแดงกำลังตำส้มตำปูปลาร้า

ภาคประธาน

ภาคแสดง

ประธาน

ขยายประธาน

กริยา

ขยายกริยา

กรรม

ขยายกรรม

ป้าแม่

-

นอน

-

-

-

ป้าแม่

-

ตำ

-

ส้มตำ

-

ป้าแม่

แม่เจ้าแดง

ตำ

กำลัง

ส้มตำ

ปูปลาร้า

ประโยคความรวม

๑. แบบคล้ายตาม

นายผลและเจ้าแดงกินข้าวเหนียวหมูπίง

คำเชื่อม	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
และ	นายผล	-	กิน	-	ข้าวเหนียว	หมูπίง
	เจ้าแดง	-	กิน	-	ข้าวเหนียว	หมูπίง

๒. แบบขัดแย้ง

ป้าแม่นแม่เจ้าแดงชอบกินส้มตำปูปลาร้าแต่นายผลสามีไม่ชอบกิน

แต่	ป้าแม่น	แม่เจ้าแดง	กิน	ชอบ	ส้มตำ	ปูปลาร้า
	นายผล	สามี	กิน	ไม่ชอบ	ส้มตำ	ปูปลาร้า

๓. แบบเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

เจ้าแดงลูกชายป้าแม่นจะกินข้าวเหนียวหมูπίงหรือข้าวเหนียวส้มตำ

หรือ	เจ้าแดง	ลูกชายป้าแม่น	กิน	จะ	ข้าวเหนียว	หมูπίง
	เจ้าแดง	ลูกชายป้าแม่น	กิน	จะ	ข้าวเหนียว	ส้มตำ

๔. แบบเป็นเหตุเป็นผลกัน

ป้าแม่นแม่เจ้าแดงชอบกินส้มตำปูปลาร้ามากจึงขายส้มตำ

จึง	ป้าแม่น	แม่เจ้าแดง	กิน	ชอบมาก	ส้มตำ	ปูปลาร้า
	ป้าแม่น	แม่เจ้าแดง	ขาย	-	ส้มตำ	-

ประโยคความซ้อน

๑. นามานุประโยค

เด็กที่มีจิตอาสารับรางวัลคนดีของสังคม

ประโยคหลัก   เด็กรับรางวัลคนดีของสังคม

นามานุประโยค   เด็กที่มีจิตอาสา

ภาคประธาน		ภาคแสดง			
ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
เด็ก	มีจิตอาสา	รับ	-	รางวัล	คนดีของสังคม

๒. คุณานุประโยค

เด็กที่มีจิตอาสารับรางวัลคนดีของสังคม

ประโยคหลัก   เด็กรับรางวัลคนดีของสังคม

คุณานุประโยค   ที่มีจิตอาสา

ภาคประธาน		ภาคแสดง			
ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
เด็ก	ที่มีจิตอาสา	รับ	-	รางวัล	คนดีของสังคม

๓. วิเศษณานุประโยค

เด็กจิตอาสาได้รับรางวัลเพราะเป็นคนดีของสังคม

ประโยคหลัก   เด็กรับรางวัลคนดีของสังคม

วิเศษณานุประโยค   เด็กที่มีจิตอาสา

ภาคประธาน		ภาคแสดง			
ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
เด็ก	จิตอาสา	รับ	เพราะเป็น คนดีของสังคม	รางวัล	-

สำนวนไทย สุภาษิต คำพังเพย

สำนวนไทย

ถ้อยคำที่มีความหมายโดยนัย
เป็นการพูดเชิงเปรียบเทียบ
และมักจะไม่แปลความหมายตรงๆ
เป็นคติเตือนใจ

จับปลาสองมือ

กบในกะลาครอบ

ขวานผ่าซาก

เขียนด้วยมือ ลบด้วยเท้า

เต๋มาหัวงู

สุภาชิต

วิวหายล้อมคอก

มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ

ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่

เป็นคำกล่าวที่มีคติควรฟัง
มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสั่งสอน
เตือนสติให้ได้คิด เป็นเชิงสั่งสอน
หรือให้ข้อคิด

น้ำขึ้นให้รีบตัก

ลูกไก่อยู่ในกำมือ

ยิงปืนนัดเดียวได้นกสองตัว

คำพังเพย

ถ้อยคำหรือข้อความ
มีลักษณะตลก
หรือแสดงความเห็นอยู่ในตัว
โดยกล่าวเป็นกลางๆ
และยังไม่เป็นคำสอนแท้

กินบนเรือน ขี้รดบนหลังคา

ยีนหมูยีนแมว

ขิงก็ราข่าก็แรง

หนักไม่เอา เบาไม่สู้

คางคกขึ้นวอ

การเปลี่ยนแปลงของภาษา

ภาษาทุกภาษาต้องมีการเปลี่ยนแปลง (ธรรมชาติของภาษา)

การเปลี่ยนแปลงมักค่อยเป็นค่อยไป

จนผู้ใช้ภาษาไม่ค่อยรู้สึก

การเปลี่ยนแปลงคำ

๑

การเปลี่ยนแปลง
ทางเสียงของคำ

๒

การเปลี่ยนแปลง
ทางความหมายของคำ

- คำหนึ่งความหมายกว้างกว่าอีกคำหนึ่ง
- คำหนึ่งความหมายต่างกับอีกคำหนึ่ง

๓

การเลิกใช้คำเดิม
และเปลี่ยนเป็นคำใหม่

การเปลี่ยนแปลงรูปประโยค

๑

ประโยคกรรมมีมากขึ้น
เช่น เงินของเขาถูกถอน
จากธนาคารจนหมด

๒

ประโยคที่ใช้สรรพนาม
“มัน” ขึ้นต้นประโยค เช่น
มันถึงเวลาแล้วที่จะต้องขยัน

๓

ประโยคต่าง ๆ
มีบุพบทมากขึ้น
ทำให้ประโยคยาวขึ้น เช่น
เราควรจะสนใจ
ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

๔

ประโยคต่างๆ
มีคำอาการนามมากขึ้น
เช่น การสะดุดหยุดลง
ของการค้า
ทำให้พวกพ่อค้าสูญหายไป

๕

ประโยคที่นำส่วนขยาย
มาไว้ต้นประโยค เช่น
เกี่ยวกับเรื่องนี้
ข้าพเจ้าไม่มีความเห็น

ข้อสังเกต เกี่ยวกับการใช้ คำราชาศัพท์

๑

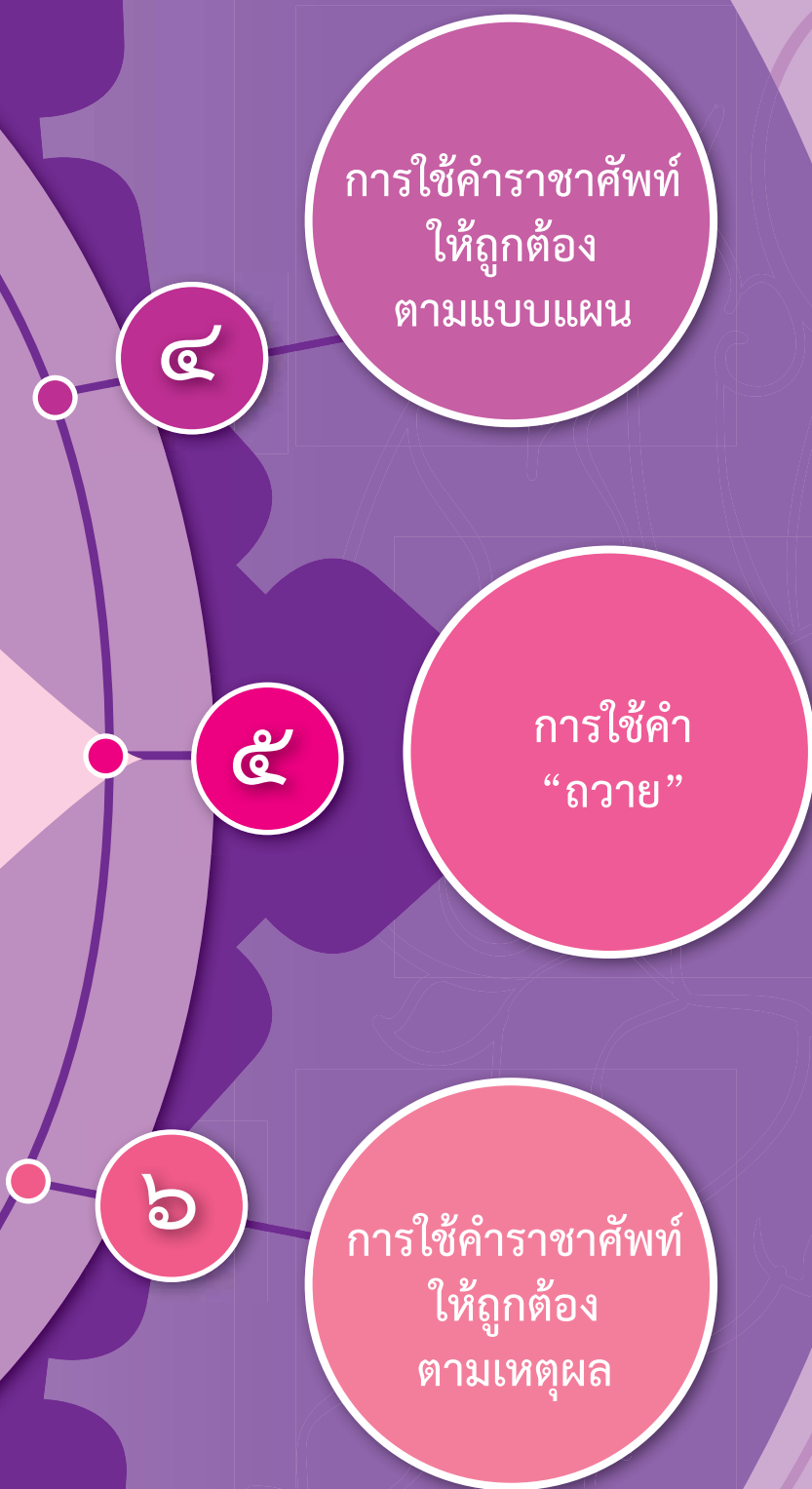
การใช้คำ “ทรง”
ทำให้เป็น
คำกริยาราชศัพท์

๒

การใช้คำ “เสด็จ”
ทำให้เป็น
คำกริยาราชศัพท์

๓

การใช้คำ
“บรม”
“บรมราช”

การใช้คำ “ทรง” ทำให้เป็นคำกริยาราชศัพท์

ทรง + คำนามสามัญ

ทรงดนตรี

๒

การใช้คำ “เสด็จ”
ทำให้เป็นคำกริยาราชศัพท์
เสด็จ + คำกริยาราชศัพท์
เสด็จพระราชสมภพ เสด็จพระราชดำเนิน

๓

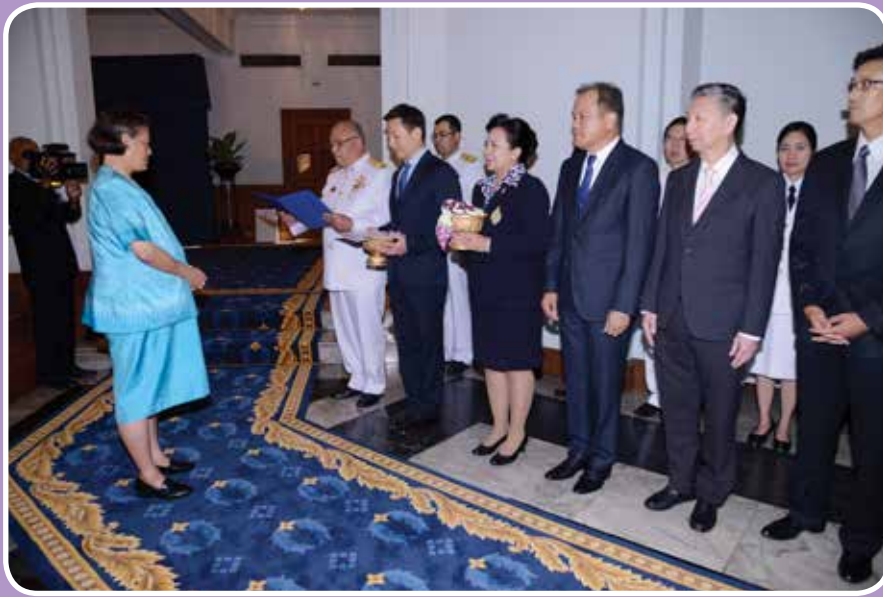
การใช้คำ “บรม” “บรมราช”
บรม แปลว่า ยิ่งใหญ่ (สำหรับพระมหากษัตริย์เท่านั้น)
พระบรมเดชาณุภาพ พระบรมราชโองการ
พระบรมมหาราชวัง

การใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้อง
เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จ
เป็นคำที่ใช้ถูกต้องตามแบบแผนที่เป็นราชาศัพท์

เฝ้าทูลละอองพระบาท

๕

การใช้คำ “ถวาย”

ของเล็ก ใช้คำว่า “ทูลเกล้าฯ ถวาย” อ่านว่า ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย
ของใหญ่ ใช้คำว่า “น้อมเกล้าฯ ถวาย” อ่านว่า น้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวาย

๖

การใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้องตามเหตุผล ต้องคำนึงถึงความถูกต้องตามเหตุผล

“อาคันตุกะ” เมื่อนำไปเป็นราชาศัพท์ จะมีคำว่า พระราช นำหน้าหรือไม่
ต้องใช้หลักพิจารณาว่าแขกของพระมหากษัตริย์ใช้พระราชนำหน้า (พระราชอาคันตุกะ)
ทั้งผู้เป็นพระราชวงศ์ และบุคคลธรรมดา

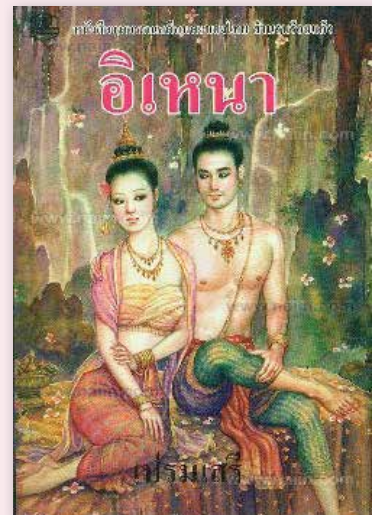
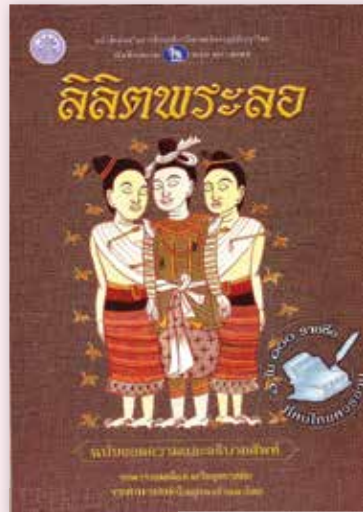

วรรณคดีและวรรณกรรม

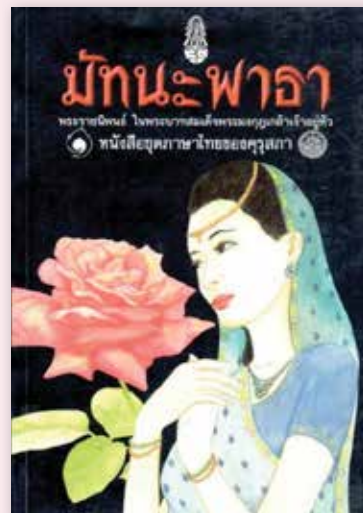

วรรณคดีและวรรณกรรม

วรรณคดี

หนังสือที่ได้รับการยกย่องว่าแต่งดี
ภาษาดี มีศิลปะการแต่งยอดเยี่ยม
ทั้งด้านการใช้คำและโวหาร ทำให้เกิด
ความนึกคิดในทางที่ดีงาม

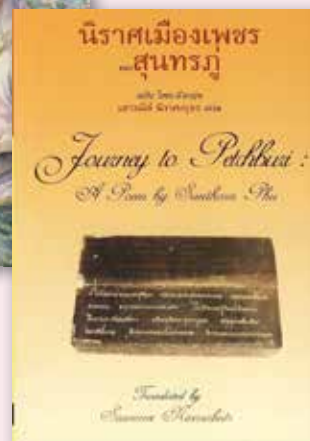
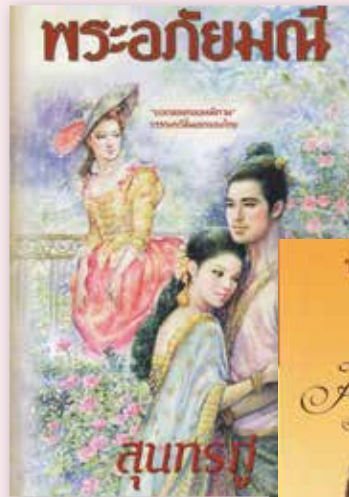
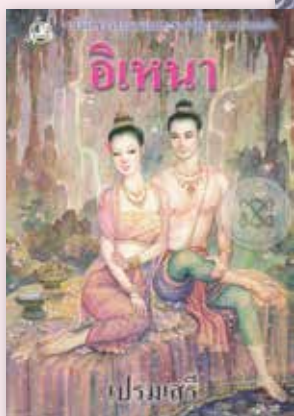
วรรณกรรม

วรรณคดีและงานเขียนทุกชนิด
ที่สื่อความคิดและจินตนาการ
เช่น ประวัติ ตำนาน นิทาน นิยาย
เรื่องสั้น บทความ ฯลฯ

ประเภทวรรณคดี และวรรณกรรม

จำแนกตามเนื้อหา

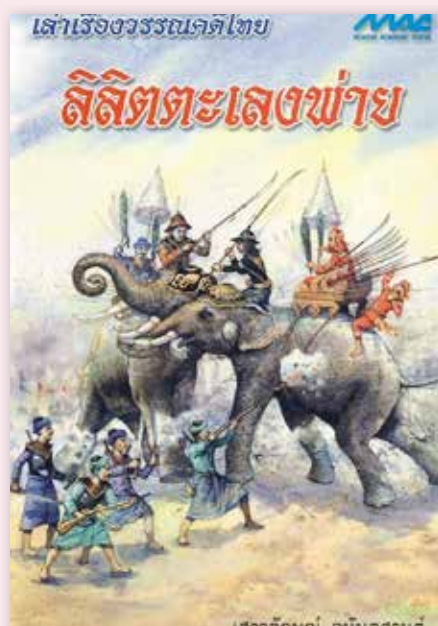
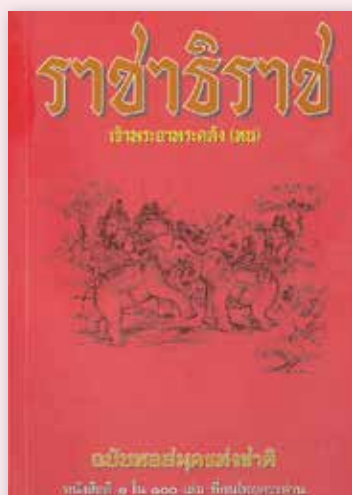
บันเทิงคดี

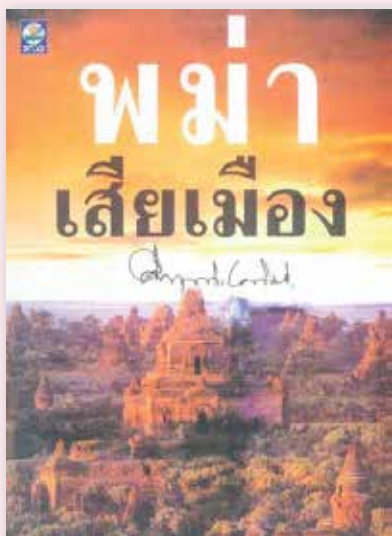
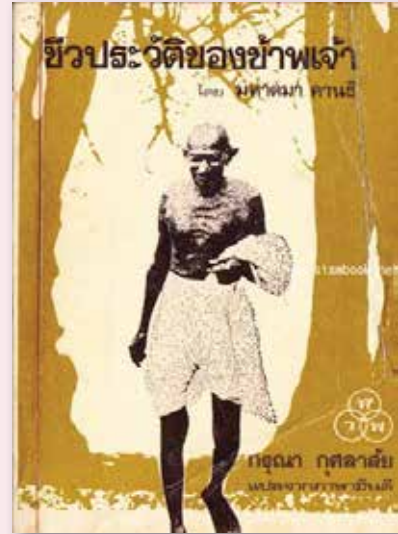
บทมหรสพ

เพื่อให้กระทบอารมณ์ผู้อ่าน
เกิดความเพลิดเพลิน

เรื่องเล่า

บทพรรณนา

สารคดี

เพื่อให้ความรู้หรือความคิดเห็น
ที่เป็นสารประโยชน์

จำแนกตามหลักฐานการถ่ายทอด

วรรณกรรม ลายลักษณ์

บันทึกเป็นตัวหนังสือ

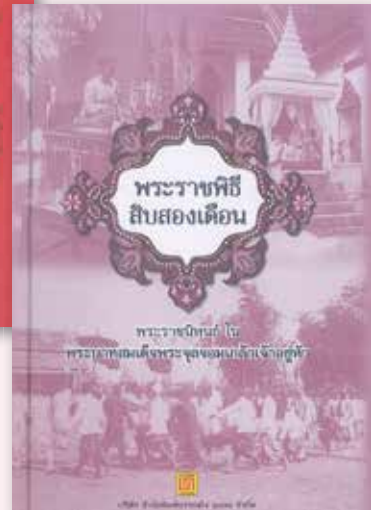
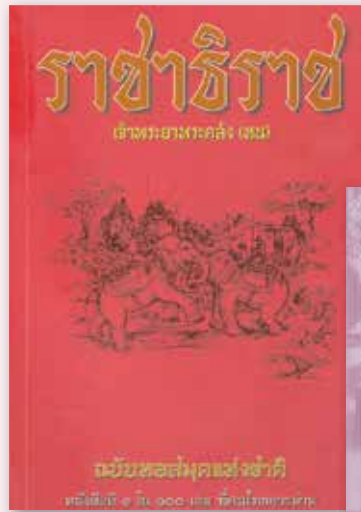

วรรณกรรม
मुखपाठ
—
เล่าด้วยปาก
—

รูปแบบของวรรณคดี

ร้อยแก้ว

วิธีอ่านร้อยแก้ว

พิจารณาถ้อยคำ ภาษา

การดำเนินเรื่อง
เพื่อสกัดสารของเรื่อง

ร้อยกรอง

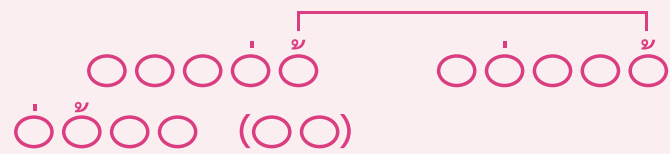
คำประพันธ์ที่กำหนดฉันทลักษณ์

โคลงสองสุภาพ

แผนผัง

ตัวอย่าง

จำใจรจากสร้อย
ห่อนซ้ำคีนสม แม่แล

อยู่แม่อย่าละห้อย

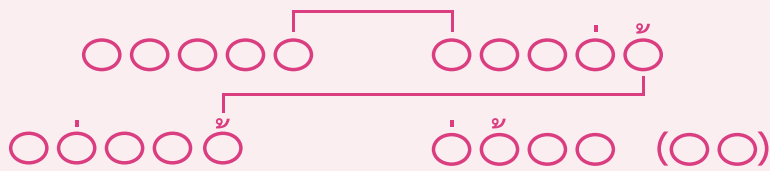
(ลิลิตตะเลงพ่าย)

คำประพันธ์ที่กำหนดฉันทลักษณ์

โคลงสามสุภาพ

แผนผัง

ตัวอย่าง

ภูบาลอื่นอำนาจ
จงอยู่อย่าผัน

อวยพระพรเลิศล้ำ
แห่งเงื่อมมือเทอญ พ่อนา
(ลิลิตตะเลงพ่าย)

ร้อยกรอง

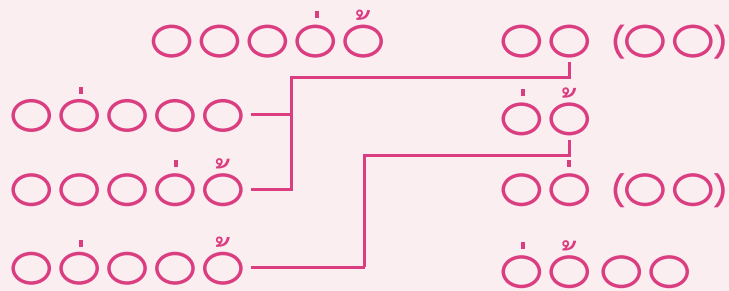
คำประพันธ์ที่กำหนดฉันทลักษณ์

โคลงสี่สุภาพ

แผนผัง

ตัวอย่าง

โฉมควรจักฝากฟ้า
เกรงเทพไทรธรณินทร์
ฝากลมเลื่อนโฉมบิน
ลมจะชายชักซ้ำ

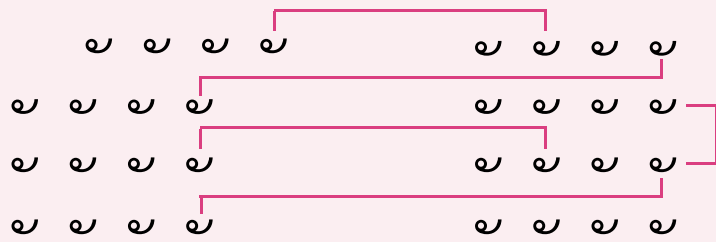
ฤติน ดีฤ
ลอบกล้า
บนเล่า นะแม่
ชอกเนื้อเรียมสงวน
(นิราศนรินทร์)

คำประพันธ์ที่กำหนดฉันทลักษณ์

วิชมมมาลา ฉันท ๘

แผนผัง

ตัวอย่าง

ข่าวศึกเอิกอิ่ง	ทราบถึงบัดดล
ในหมู่ผู้คน	ชาวเวสาลี
แทบทุกถิ่นหมด	ชนบทบุรี
อกสั้นขวัญหนี	หวาดกลัวทั่วไป
	(สามัคคีเภทคำฉันท)

ร้อยกรอง

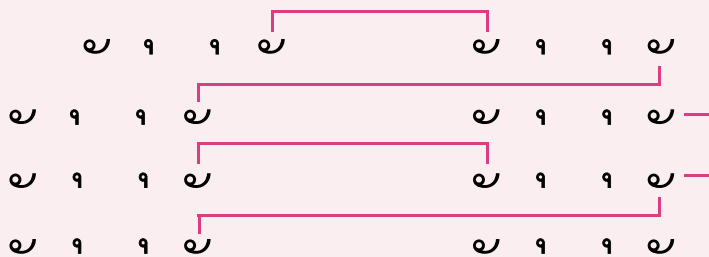
คำประพันธ์ที่กำหนดฉันทลักษณ์

มาฉวก ฉันท์ ๘

แผนผัง

ตัวอย่าง

ล่องลู่ประมาณ
หนึ่ง ณ นิยม
เมื่อจะประสิทธิ์
เชิฏวรงค์

กาลอนุกรม
ท่านทวิรงค์
วิทยะยง
เอกกุมาร
(สามัคคีเภทคำฉันท์)

คำประพันธ์ที่กำหนดฉันทลักษณ์

อินทวิเชียร ฉันท์ ๑๑

แผนผัง

ตัวอย่าง

ไม้เรียวผกาทุกพ-
ปานแก้มแฉล้มแดง

ชะกะสีอรุณแสง
ดรุณี ณ ยามอาย
(มัทนะพาธา)

ร้อยกรอง

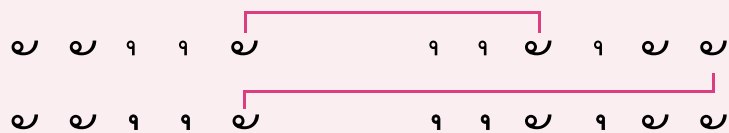
คำประพันธ์ที่กำหนดฉันทลักษณ์

อุปัฐริตา ฉันท ๑๑

แผนผัง

ตัวอย่าง

เห็นเชิงพิเคราะห์ช่อง
พราหมณ์เวทอุดม

ชนะคล่องประสพสม
ธ ก็ลอบแกลงการณ
(สามัคคีเภทคำฉันท)

คำประพันธ์ที่กำหนดฉันทลักษณ์

สาตินี ฉันท ๑๑

แผนผัง

ตัวอย่าง

วัชชีภูมีผอง
ทุกไ้ไปเอาภาร

สดับกลองกระหิมขาน
ณ กิจเพื่อเสด็จไป
(สามัคคีเภทคำฉันท)

ร้อยกรอง

คำประพันธ์ที่กำหนดฉันทลักษณ์

ภูษงคประยาด ฉันท ๑๒

แผนผัง

ตัวอย่าง

จะถูกผิดกระไรอยู่
และคูโคก็จูงมา

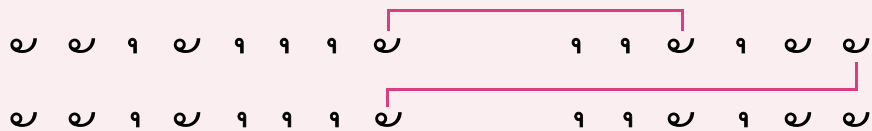
มนุษย์ผู้กระทำนา
ประเทียบไถมิใช่หรือ
(สามัคคีเภทคำฉันท)

คำประพันธ์ที่กำหนดฉันทลักษณ์

วสันตดิลก ฉันท ๑๔

แผนผัง

ตัวอย่าง

อ้าโฉมวิไลยะสุปรिया	มะทะนาสุรางค์ศรี
พี่รักและกอบอภิระตี	บ มิเว้นสินเห์หนัก
	(มัทนะพารา)

ร้อยกรอง

คำประพันธ์ที่กำหนดฉันทลักษณ์

สัททูลวิกิพิต ฉันท ๑๙

แผนผัง

ตัวอย่าง

จอมทัพภาคธรรมาษฎร์ ธ ยาตรพยุหกรี่
ธาสู้วีสาลี นคร
(สามัคคีเภทคำฉันท์)

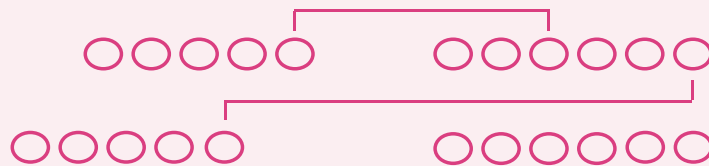
คำประพันธ์ที่กำหนดฉันทลักษณ์

กาพย์ยานี ๑๑

แผนผัง

ตัวอย่าง

ดวงจิตคือกระษัตริย์
ข้าศึกคือโรคา

ผ่านสมบัติอันโอฬาร
เกิดเข่นฆ่าในกายเรา

(คัมภีร์ฉันทศาสตร์ แพทยศาสตร์สงเคราะห์)

ร้อยกรอง

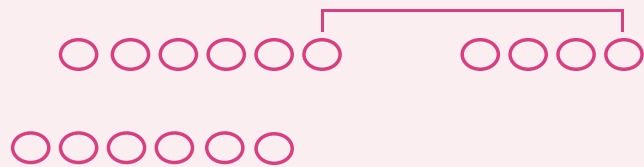
คำประพันธ์ที่กำหนดฉันทลักษณ์

กาพย์ฉบัง ๑๖

แผนผัง

ตัวอย่าง

สมัยหนึ่งพระผู้มี
ผู้โลกนาถจอมธรรม์

พระภาคชินสีห์

(มงคลสูตรคำฉันท์)

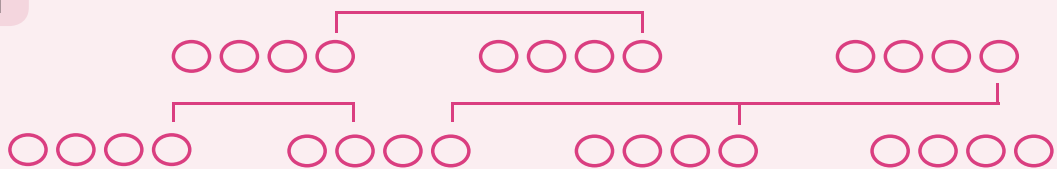
คำประพันธ์ที่กำหนดฉันทลักษณ์

ภาพยี่สุรางคณาจ์ ๒๘

แผนผัง

ตัวอย่าง

นางมาแล้วไซ้ไร้   แต่ว่าฉันใด   จึงไม่พุดจา
นางยั้งงวงวย   ด้วยฤทธิ์มนตรา   แต่ว่าตูข้า   จะแก้บัดนี้
(มัทนะพาธา)

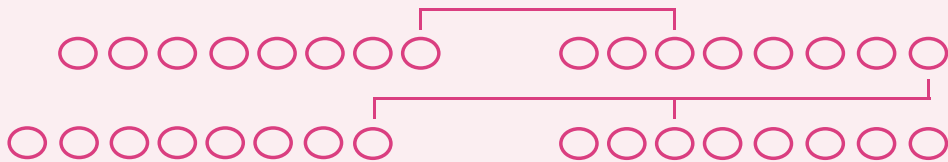
ร้อยกรอง

คำประพันธ์ที่กำหนดฉันทลักษณ์

กลอนสุภาพ/กลอนแปด/กลอนตลาด

แผนผัง

ตัวอย่าง

สุดแต่ว่าจิตพิศवास
อย่าซักช้าเจรจาให้ช้าไป

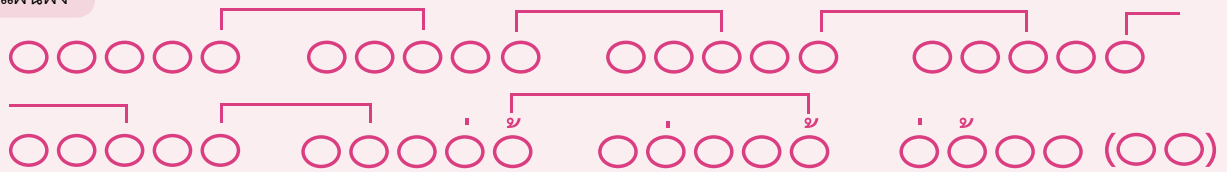
ก็นับเป็นวงศ์ญาติกันได้
จะชิงชัยให้เห็นฝีมือกัน
(อิเหนา)

คำประพันธ์ที่กำหนดฉันทลักษณ์

ร้อยสุภาพ

แผนผัง

ตัวอย่าง

ข้าศึกยลแสงฤทธิ์ บพิตร ๘ เทียบทัพหลวง โดยกระทรวงพยุหบาตร จักยาดราตรู้เข้า
เสด็จคืนเข้านิเวศไต้ เกรียมอูระราชไหม้ หม่นเศร้าศรีสลาย อยู่เนา

(ลิลิตตะเลงพ่าย)

ร้อยกรอง

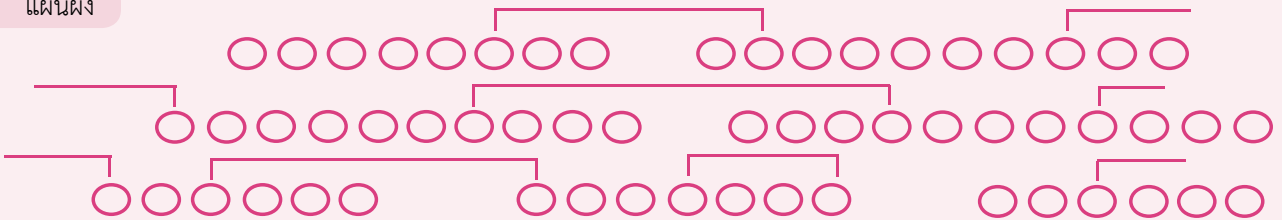
คำประพันธ์ที่กำหนดฉันทลักษณ์

ร่ายยาว

แผนผัง

ตัวอย่าง

ตโย เทวปุตุโต ส่วนเทพเจ้าทั้งสามองค์ได้ทรงฟังพระเสาวนีย์
พระมัทรีเธอไหว้วอนขอหนทาง พระพักตร์นางนงไปด้วยน้ำพระเนตร
เทพเจ้าก็สังเวชในวิญญูณ

(ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี)

การอ่านวรรณคดี

การวิจักษ์ วรรณคดี

เกิดความเข้าใจแจ่มแจ้ง
จนตระหนักในคุณค่า
ของวรรณคดีนำไปสู่
ความซาบซึ้งหวงแหน
และรักษาไว้
เป็นสมบัติชาติ

ขั้นตอน การวิจักษ์

๑. อ่านเรื่องเข้าใจ	๔. รู้เจตนารมณ์ผู้เขียนดี
๒. ประเมินความไพเราะ	๕. ติดตามเนื้อหา
๓. นิสัยตัวละครเหมาะสม	๖. พิจารณากลวิธี

การวิจารณ์ วรรณคดี

การแสดงความคิดเห็น
ตั้งแต่ชอบหรือไม่ชอบ
อะไรดีหรือไม่ดีอย่างไร
เพราะเหตุใด

ขั้นตอน การวิจารณ์

๑. อ่าน
๒. คิด
๓. วิเคราะห์
๔. ประเมิน
๕. นำเสนอ

แนวทางการพิจารณาวรรณคดี

เนื้อหาและกลวิธีใน
วรรณคดี
อ่านบันทึกคดีมีวรรณคดี

โครงเรื่อง

เรื่องขุนช้างขุนแผน
ตอน ขุนช้างถวายฎีกา
ผู้หญิงคนหนึ่งตกอยู่ใน
สถานการณ์คับขัน ตัดสินใจไม่ได้
ว่าจะเลือกไปอยู่กับชายคนใด
คนหนึ่งก็ดีคนหนึ่งก็รัก
เป็นความขัดแย้งในใจของตัวละคร

เนื้อเรื่อง

ใคร : พลายงาม
ทำอะไร : คิดถึงนางวันทอง คิดพานางมาอยู่กับตน
ที่ไหน : ขุนแผนลอบขึ้นเรือนขุนช้าง
อย่างไร : ขุนช้างโกรธถวายฎีกา สมเด็จพระพันวษา
ให้นางเลือก นางตัดสินใจไม่ได้
จึงสั่งประหารชีวิต

ตัวละคร

ผู้ทำให้เกิดเหตุการณ์ มักกล่าวถึง
ลักษณะนิสัยของตัวละคร
เช่น ความล้มเหลวของนางวันทอง
ความเร่ร่อนของขุนช้าง

ฉากท้องเรื่อง

เวลาและสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์
ในยุคสมัย ที่ผู้คนยอมรับอำนาจ
ตามระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช

บทเจรจา

ใครพูดกับใคร สาเหตุที่พูด ทำที่ อารมณ์ของผู้พูด และตีความข้อความที่พูด

“มันเกิดเหตุทั้งนี้ก็เพราะหญิง
จำจะตัดรากใหญ่ให้หล่นพรุ
จึงหึงหวงช่วงชิงยุ่งยงอยู่
ให้ลูกดอกตกอยู่แต่กิ่งเดียว”

คำพูดพระพันวษาแสดงอารมณ์ขุ่นเคืองเรื่องการฟ้องร้อง
เกี่ยวกับนางวันทองอย่างไม่รู้จักจบสิ้น

แก่นเรื่อง

ทศนะที่กวีเสนอต่อผู้อ่าน
ปัญหาความรักระหว่าง
หนึ่งหญิงสองชาย

รสวรรณคดี

๑

ศฤงคารรส

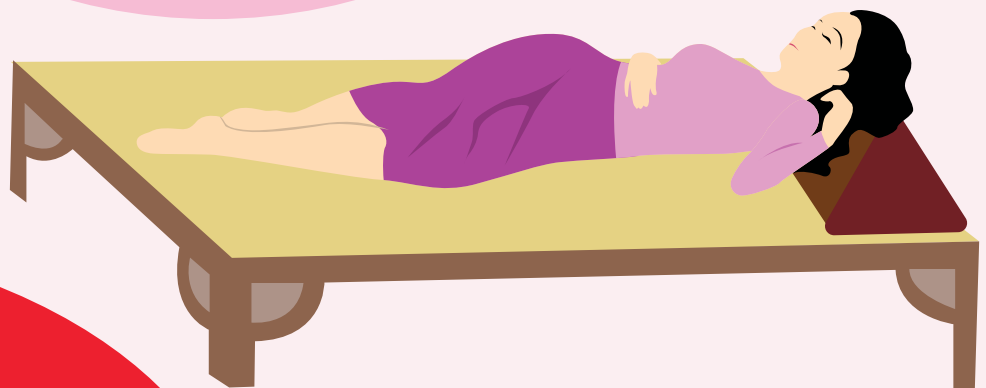
รสแห่งความรัก

ภาวะอารมณ์รัก คือตัวละครตกอยู่ใน
ความรักตกแต่งร่างกายให้งดงามลูบไล้ด้วย
เครื่องหอมบรรยากาศรื่นรมย์

ไอ้เจ้าแก้วแววตาของพี่เอ๋ย
ดั่งน้มน้องหมองใจไม่นำพา
ความรักหนักหน่วงทรวงสวาท
เผอิญเป็นวิปริตพิศิตจริง

เจ้าหลับไหลกระไรเลยเป็นหนักหนา
ฤซัดเคืองคิดว่าพี่ทอดทิ้ง
พี่ไม่คลาดคลายรักแต่สักสิ่ง
จะนอนนิ่งถือโทษโกรธอยู่ไย

(ขุนช้างขุนแผน)

๒

ทาสยรส

รสแห่งความขบขัน

ภาวะอารมณ์ขบขันเมื่อผู้อ่าน

ผู้ชมได้รับรู้ภาวะขบขัน

ทำให้เกิดรสสนุกสนาน

ขุนช้างเห็นข้าไม่มาใกล้
แหงนถ่อเปื้อปึงยีนจังกา

ขัดใจลุกขึ้นทั้งแก้ผ้า
อย่างเท่าก้าวมาไม่รู้ตัว
(ขุนช้างขุนแผน)

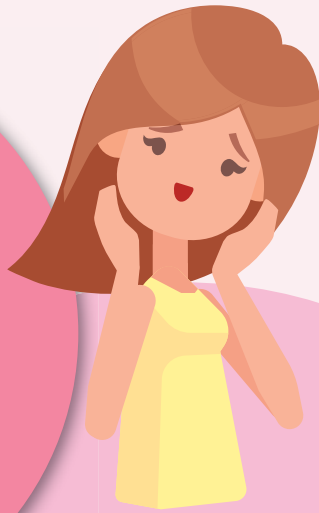

๓

กรณารส

รสแห่งความเมตตา

ภาวะทุกข์โศก ทำให้เกิดรสสงสาร
เห็นอกเห็นใจ

ครานั้นพระองค์ผู้ทรงเดช
เห็นสามราเข้ามาอัญชลี

ปิ่นปักนคเรศเรื่องศรี
พระปรานีเหมือนลูกในอุทร
(ขุนช้างขุนแผน)

๕

รุทรรส

รสแห่งความโกรธ

ภาวะโกรธทำให้เกิดรสแค้นเคืองใจ
ในความรุนแรง

ครานั้นสมเด็จพระพันวษา
ทอดอ้ายจัญไรมิใช่คน
ไซ้ที่ไซ้ทางวางเข้ามา
เฮ้ยใครรับฟ้องของมันที

ทรงพระโกรธาไกลาหล
บนบกบนฝั่งตั้งไม่มี
ฤอ้ายข้างเป็นบ้ากระมังนี้
ตีเสียสามสิบจึงปล่อยไป

(ขุนช้างขุนแผน)

๕

วีรกรรม

รสแห่งความกล้าหาญ
ภาวะกล้าหาญ ทำให้เกิดรสชื่นชม
ยินดีในวีรกรรม

สองโถมสองจู่จ้วง
สองซัดตีสองขอลู
กระลิ่งกระลอกดู
ความญับคชแข่งค้ำ

บ่ารู
เชิดค้ำ
ไวว่อง นักรบ
เช่นเขี้ยวในสนาม
(ลิลิตตะเลงพ่าย)

๖

ภยานกรส

รสแห่งความกลัว

ภาวะอารมณ์แห่งความกลัว
น่ากลัวทำให้เกิดรสเกรงกลัว

พระพลันเห็นเหตุไซรั
ถนัดตั้งภูผาหลวง
กระหม่ากระหม่นทรวง
หนักอึ้งท้อท้อรื่อง

เสียวดวง แดเฮย
ตกต้อง
สิ้นซัด พักตร์นา
เรียกให้โหรทาย
(ลิลิตตะเลงพ่าย)

๗

พีภัตสรส

รสแห่งความขิง

ภาชนะน่ารังเกียจ ทำให้เกิดสรร่าคาญ

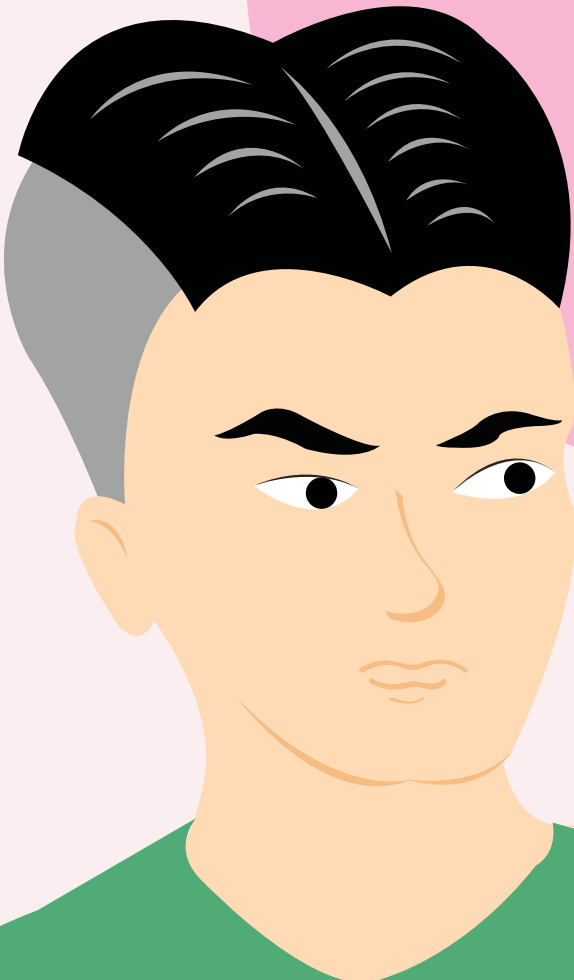
เปื้อนระอา ขยะแขยง

มาอยู่ไยกับอ้ายหินชาติ
ตั้งทองคำทำเลี่ยมปากกะลา

แสนอุบาทว์ใจจิตริษยา
หน้าตาดำเหมือนมินหม่อมอม

(ขุนช้างขุนแผน)

๘

อัปภูตรส

รสแห่งความประหลาดใจ

ภาวะตื่นตื้นนำพิศวง

ทำให้เกิดรสอัศจรรย์ใจ

พอวายวรวากย์อ้าง

ดालมหาวาตะ

ทรหึ่งทรหวลพะ-

หอบฐุมางค์จางจำ

โอษฐ์พระ

ตื่นฟ้า

พานพัต หาวแฮ

จรัสดาวแดนสมร

(ลิลิตตะเลงพ่าย)

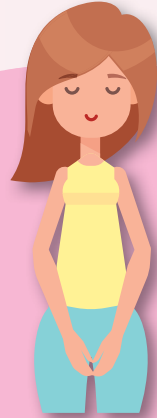

๙

ศานติรส

รสแห่งความสงบ

อิทธิพลของคติพุทธที่ถือว่าความสงบ
เป็นสิ่งประเสริฐ เป็นเส้นทางสู่นิพพาน

อันสงกุมารนี้พี่ให้เป็นทานแก่พราหมณ์แต่วันวานนี้แล้ว พระน้องแก้วเจ้าอย่าโศกศัลย์
จงตั้งจิตของเจ้านั้นให้สมนัสศรัทธา ในทางอันก่อฤทธาภินิหารทานบารมี ลจฉาม ปุตุเต ชีวนตา
ถ้าเราทั้งสองนี้ยังมีชีวิตอยู่สืบไป อันสงกุมารนั้นไซร์ก็คงจะได้พบกันเป็นแมนมั่น...

(ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี)

การวิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดี

คุณค่า ด้านวรรณศิลป์

การสรรคำ เลือกใช้คำให้สื่อความคิด
ความเข้าใจ ความรู้สึก อารมณ์

เอียงอกเทออกอ้าง
เมรุชুবสมุทรดินลง
อากาศจักงานผจง
โฉมแม่หยาดฟ้าแย้ม

อวดองค์ อรเอย
เลขแต้ม
จารึก พอฤ
อยู่ร้อนฤเห็น
(นिरาศนรินทร์)

คำไวพจน์

คำที่มีความหมายเหมือนกันแต่ใช้
ในบริบทต่างๆ กัน หรือเรียกว่า
คำพ้องความ เช่น กัลยา
นารี สุตา สมร หลึง

อิทิสั่ง ฉันท์ ๒๐

อ้าอะรุณแอร่มระเรื่อรุจี	ประดุมโนภิรมย์รตี ฦ แกรรัก
แสงอรุณวิโรจน์นภาประจักษ์	แฉล้มเฉลาและโสภินัก นะฉันไค
หลึงและชาย ฦ ยามระตืออุทัย	สว่าง ฦ กลางกมลละไม ก็ฉันนั้น

(มัทนะพาธา)

คำเลียนเสียงธรรมชาติ

(สัทพจน์)

ภาพพจน์ที่เลียนเสียงธรรมชาติ เช่น
เสียงดนตรี เสียงสัตว์ เสียงคลื่น
เสียงลม เสียงฝนตก เสียงน้ำไหล
เสียงไม้เสียดสีกัน ฯลฯ

ไม้ซออ้อเอียดเปียดอออด
อออดแอตแอตอออดยอดไกว

ลมลอดไล่เลี้ยวเร็ววไผ่
แพใบไล่น้ำลำคลอง

(เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

คำเล่น

เสียงวรรณยุกต์

การใช้เสียงวรรณยุกต์ที่แตกต่างกัน
ในคำที่มีพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกดเหมือนกัน

โดยเรียงลำดับเสียง วรรณยุกต์ เช่น

บัว **ตุ้มตุ้มตุ้มตุ้ม** กลาง **ตม**

เขา **ขัน **คูคู**** เคียง **สอน**

ดลยังเวียงด่านด้าว
เมืองชื่อกาญจนบุรี
ผู้ใดบ่อกติ
ยลแต่เห้ย้าเรือนร้าง

โดยมี
ว่างว่าง
ตอบต่อ ทักหนา
อยู่ไร้ใครแรม
(ลิลิตตะเลงพ่าย)

คำเล่นเสียงสัมผัส

คำที่มีเสียงคล้องจองกันด้วย
เสียงสระ พยัญชนะท้ายพยางค์
เช่น เจ้าของตาลรักหวานชื่นปิ่นต้น
ระว่างตนตีนมีอระมัดมัน

งามสองสุริยราชล้ำ
ฟ้างพัชรินทร์ไพจิตร
ฤรามเริ่มรณฤทธิ
ทุกเทศทุกทิศอ้าง

เลอพิศ นาพ่อ
ศึกสร้าง
รบราพณ์ แลฤ
อื่นไท้ไปเทียม
(ลิลิตตะเลงพ่าย)

คำเล่นเสียงหนักเบา

คำประพันธ์ประเภทฉันท มีลักษณะบังคับเสียงหนักเบา เรียก ครุ ลหุ ทำให้เกิดจังหวะในการอ่านบางจังหวะ ทำให้เกิดอารมณ์เศร้า บางจังหวะเกิดอารมณ์สนุกสนาน คึกคัก โดยเฉพาะการอ่านที่เน้นอารมณ์ตามเนื้อหา จะทำให้บทประพันธ์มีความไพเราะยิ่งขึ้น

รักจริงมีจริง ฤ ก็ไฉน
รักจริงมีจริงก็สุระชาญ
พี่รักและหวังวรุจะรัก
พระรักสมัคร ณ พระหทัย
ความรักละเหี่ยอุระระทด
ความรักระทดอุระละเหี่ย

อรไท บ่ แจ้งการ?
ชยะโปรตสถานใด?
และ บ่ ทอด บ่ ทิ้งไป
ฤ จะทอดจะทิ้งเสีย?
เพราะมีอาจจะคลอเคลีย
ฤ จะหายเพราะเคลียคลอ?

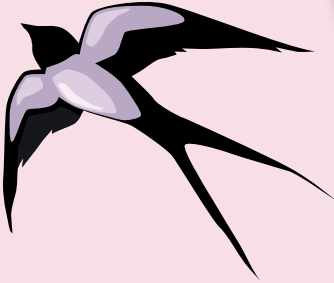
(มัทนะพาธา)

คำพ้องเสียง

คำที่อ่านออกเสียงเหมือนกัน เขียนต่างกัน
และมีความหมายต่างกัน และเมื่อนำคำ
พ้องเสียงมาแต่งเป็นบทประพันธ์ จะทำให้
บทประพันธ์มีความไพเราะมากยิ่งขึ้น

นางนวลจับนางนวลนอน
จากพราวจับจากจันรรจา
แขกเต้าจับเต้าร้างร้อง
นกแก้วจับแก้วพาที

เหมือนพีแนบนวลสมรจินตะหรา
เหมือนจากนางสการะวาตี
เหมือนร้างห้องมาหยารัศมี
เหมือนแก้วพีทั้งสามสั่งความมา

(อิเหนา)

คำซ้ำ

การเล่นคำ คำซ้ำ เป็นกลวิธีที่
ใช้คำคำเดียวกันซ้ำคำใน
บทประพันธ์แต่ความหมายของคำ
จะแตกต่างกันไป

แต่แม่เที่ยวเซซังเสาะแสวงทุกแห่งห้องหิมเวศ ทิวประเทศทุกราวป่า
สุดสายนัยนาที่แม่จะตามไปเล็งแล สุดโสตแล้วที่แม่จะซับทราบฟังสำเนียง
สุดสุรเสียงที่แม่จะร่ำเรียกพิไรร้อง สุดผีเท่าที่แม่จะเื่องย่องยกอย่างลงเหยียบดิน
ก็สุดสิ้นสุดปัญญาสุดหาสุดค้นเห็นสุดคิด

(มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี)

จำใจจำจากเจ้า
จำนิราศแรมสมร
เพราะเพื่อจักไปรอน
จำทุกข์จำทเวศว่าง

จำจร
แม่ร้าง
อริราช แลแม่
สวาดีว่าหวันถวิล

(ลิลิตตะเลงพ่าย)

การใช้โวหาร
การพลิกแพลงภาษาที่ใช้
ให้เกิดรสกระแทบใจ
ความรู้สึกและอารมณ์

อุปมา
การเปรียบสิ่งหนึ่ง
เหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง

เล่าปี่นั้นเป็นคนมีสติปัญญา ถ้าละไว้
ซำก็จะมีกำลังมากขึ้น อุปมาเหมือนลูกนก
อันชนปีกยังไม่ขึ้นพร้อม แม้เราจะนิ่งไว้ให้อยู่
ในรังฉะนี้ ถ้าชนขึ้นพร้อมแล้วก็จะบินไปทาง
ไกลได้ ซึ่งจะจับตัวนั้นเห็นจะได้ความขัดสน
อ้วนเสี้ยวนั้นมีทหารมากก็จริง แต่สติปัญญา
น้อย ถึงจะคิดประการใดเราก็ไม่กลัว

(สามก๊ก ตอนกวนอูไปรับราชการกับโจโฉ)

อุปลักษณะ

การเปรียบเทียบด้วยการกล่าวว่าสิ่งหนึ่ง
เป็นอีกสิ่งหนึ่ง เป็นการเปรียบเทียบ
ที่ไม่กล่าวตรงๆ ใช้การกล่าวเป็นนัยให้เข้าใจเอง
เป็นการเปรียบเทียบ โดยนำเอาลักษณะสำคัญ
ของสิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบ มาเปรียบเทียบทันที
โดยไม่ต้องมีคำเชื่อมโยง

น้ำเงินคือเงินยวง
ไม่เทียบเปรียบโฉมนาง

ชาวพรายช่วงสี่สำออง
งามเรื่องเรือเนื้อสองสี่

(กาพย์เห่เรือ)

อดีตพจน์
อดีตพจน์

โวหารที่กล่าวเกินความจริง
เพื่อเน้นความรู้สึกทำให้ผู้ฟัง
เกิดความรู้สึกที่ลึกซึ้ง

ก็ทุกคืนจะรุ่มกล่ำ
และทุกคืนจะเปรยปราย
พจิวว่าจะรักยึด

ผีลื่นพีจะมีหลาย
แสดงรัก ณ โฉมฉาย
ประกาศถ้อยปะฎิณญา
บจางจืดสีเนหา

(มัทนะพาธา)

อวพจน์

มีความหมายลึกซึ้งที่ควรรู้สึก ทำให้คำประพันธ์บทนั้นมีควมงดงามด้วยรสคำ อาจกล่าวได้ว่าเป็นการกล่าวน้อยไปกว่าที่เป็นจริง

รูปงามนามเพราะน้อยไปหรือ
แต่ใจสัตว์มันยังมีที่นิยม

ใจไม่ซื่อสมศักดิ์เท่าเส้นผม
สมาคมก็แต่ถึงฤดูมัน

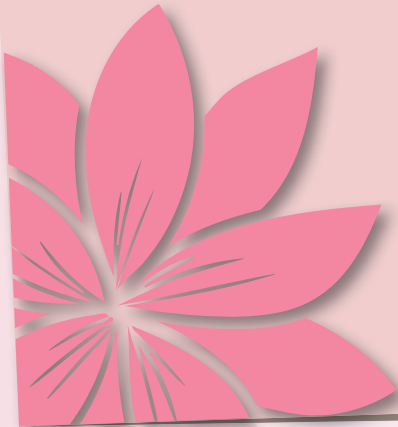
(ขุนช้างขุนแผน)

บุคคลวัต
บุคคลสมมุติ
บุคลาธิษฐาน
การสมมุติสิ่งต่างๆ
ให้มีกิริยาอาการ
ความรู้สึกเหมือนมนุษย์

จากมามาลิ้วล้ำ
บางยี่เรือราพกลาง
เรือแพงช่วยพานาง
บางปรับคำคล้อง

ลำบาง
พี่พร้อม
เมียงม่าน มานา
คล่าวน้ำตาคลอ
(นิราศนรินทร์)

ปฎิพากย์ พรพากย์
การใช้ถ้อยคำที่มีความหมาย
ตรงกันข้าม หรือขัดแย้งกัน
มากล่าวอย่างกลมกลืน
เพื่อเพิ่มความหมาย
ให้มีน้ำหนัก

แทบฝั่งธารที่เราเฝ้าฝันถึง
เสียงน้ำซึ่งกระซิบสาดปราศจากเสียง
จักรวาลรุ่นวายไร้สำเนียง
โลกนี้เพียงแผ่นภพสงบเย็น

(วาริตุริยางค์)

ประโยคคำถาม
เชิงวาทศิลป์
เป็นประโยคที่ไม่ต้องการคำตอบ
แต่ต้องการให้ยอมรับความจริง

ถึงไม่เลี้ยงบุษบาเห็นว่าชั่ว   แต่เขารู้ยู่ที่ว่านั่นเป็นผี
อันองค์ท้าวดาหาริบดี   นั้นมิใช่อาหรือวารี

(อิเหนา)

นามนัย

การใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
แทนอีกสิ่งหนึ่งคล้ายๆ สัญลักษณ์แต่ต่างกันตรงที่นามนัย
จะดึงเอาลักษณะบางส่วนของสิ่งหนึ่งมากล่าว
ให้หมายถึงทั้งหมด เช่น

เมืองโอ่ง หมายถึง จังหวัดราชบุรี
เมืองย่าโม หมายถึง จังหวัดนครราชสีมา
มือที่สาม หมายถึง ผู้ก่อความเดือดร้อน

ว่านครรามินทร์   ผลัดแผ่นดินเปลี่ยนราชย์   เยี้ยววิวาทชิงฉัตร
(ลิลิตตะเลงพ่าย)

จินตภาพ

การสร้างภาพหรือย้อนภาพ
เพื่อสร้างประสบการณ์
ให้เกิดขึ้นในใจ

พระเสด็จโดยแดนชล
กิ่งแก้วแพรวพรรณราย

ทรงเรือต้นงามเฉิดฉาย
พายอ่อนหยับจับงามอน

สุวรรณหงส์ทรงพู่ห้อย
เพียงหงส์ทรงพรหมินทร์

งามชดช้อยลอยหลังสินธุ์
ลินลาศเลื่อนเตือนตาชม
(ภาพย่นเรือ)

คุณค่าด้านสังคม

อิมอาร์มณ

ความงาม ความไพเราะ
สนุกสนาน เพลิดเพลิน
อารมณ์

สามยอดตลอดระยะเวลา
ข้อฟ้าตระการกลจะหย่น

วะวะวับสลับพรรณ
จะเยาะยั่วที่ข้มพร
(สามัคคีเภทคำฉันท์)

คติเตือนใจ

ข้อคิด คำสอน เช่น
ความสำนึกในพระคุณ
ของบิดามารดา

เปรียบหนักชนกคุณ
ใหญ่พันพสุธธา

ชนนี้คือภูผา
ก็ บ เทียบ บ เทียมทัน
(นมัสการมาตาปิตุคุณ)

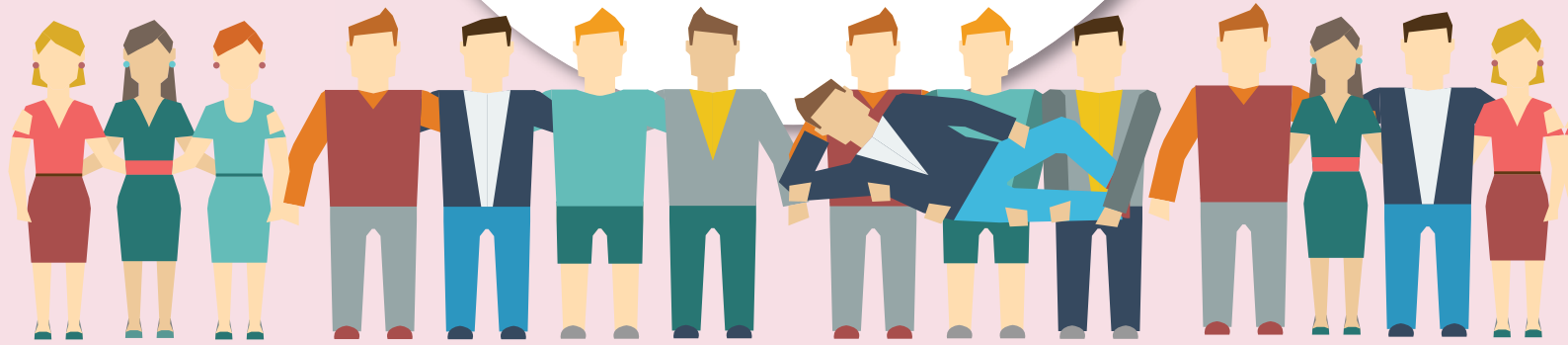

สายใยวัฒนธรรม
ขนบธรรมเนียมประเพณี
เช่น ความจงรักภักดีต่อ
สถาบันพระมหากษัตริย์

อันพระประชวรครั้ง
เหล่าข้าพระบาทความ
ประสาแต่อยู่ใกล้
เลือดเนื้อมิเจือยา

นี้แท้ทั้งไผทสยาม
วิตกพันจะอุปมา
ทั้งรู้ไซ้ว่าหนักหนา
ให้หายได้จะชิงถวาย
(ขัตติยพันธกรณี)

นำไปปฏิบัติ
การประยุกต์ใช้ในชีวิต
ประจำวัน

การคบมิตร

หนึ่งคือ บ่ คบพาล
หนึ่งคบกะबंधิต

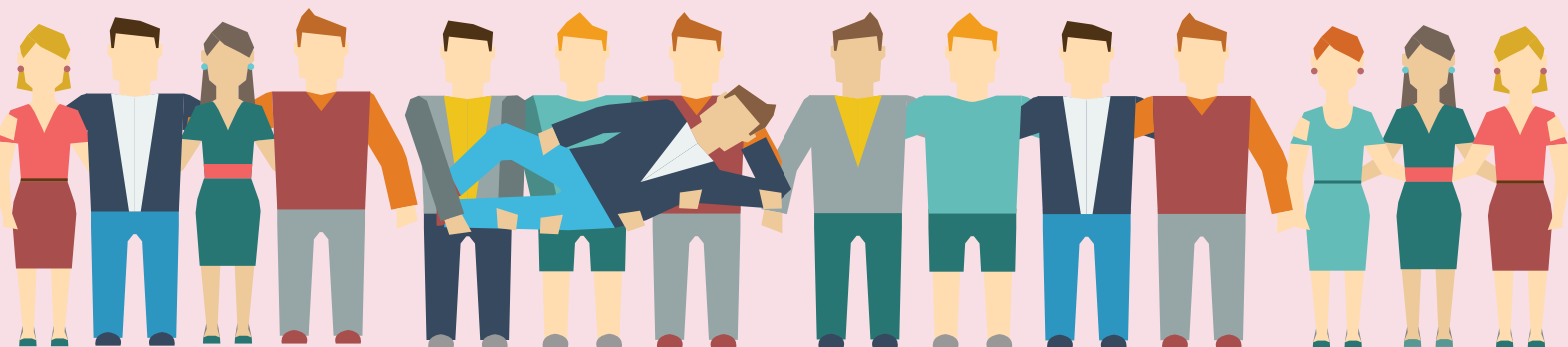
เพราะจะพาประพฤติผิด
เพราะจะพาประสพผล
(มงคลสูตรคำฉันท์)

ความสามัคคี

แม้มากฝักงั้ม
มัดกำกระนั้นปอง

ผิวใครจะใคร่ลอง
พลหักก็เต็มทน
(สามัคคีเภทคำฉันท์)

คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ ๑๐๐๑ / ๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำต้นฉบับหนังสือส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้

.....

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะดำเนินการจัดทำต้นฉบับหนังสือส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ วิชาภาษาไทยและวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยการแปลงเนื้อหาในหนังสือเป็นภาพ Infographic และภาพเสมือนจริง (AR : Augmented Reality) ในครั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำต้นฉบับหนังสือส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ โดยมีองค์ประกอบดังนี้

ที่ปรึกษา

๑. นายการุณ สกุลประดิษฐ์
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นายบุญรักษ์ ยอดเพชร
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นายณัฐพล นิมมานพัชรินทร์
ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

คณะกรรมการดำเนินงาน

๑. นางสุกัญญา งามบรรจง ที่ปรึกษาด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ประธานกรรมการ
๒. นางญาณกร จันทหาร ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	กรรมการ
๓. นางสาวนงลักษณ์ เรือนทอง ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย	กรรมการ
๔. นางสาวปริญญา ฤทธิเจริญ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสื่อและการเรียนรู้	กรรมการ
๕. นางจารุภา สังขารมย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการอบรมและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปเผยแพร่	กรรมการ
๖. นางสาวนิจสุตา อภินันทาภรณ์ รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	กรรมการ
๗. นายเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ ผู้อำนวยการสถาบันสังคมศึกษา	กรรมการ

๘. นายกฤษณันน์ สามะพุทธิ
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศึกษา กรรมการ
๙. นางมาตริณี รัชชทานนท์ชัย
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศึกษา กรรมการ
๑๐. นางชวลีย์ ณ ถลาง
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศึกษา กรรมการ
๑๑. นางระวีวรรณ ภาคพรต
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศึกษา กรรมการ
๑๒. นางสาวบงกชรัตน์ เตชะไตรศักดิ์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศึกษา กรรมการ
๑๓. นางสาวสุรีพันธ์ เกียนวัฒนา
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศึกษา กรรมการ
๑๔. นายเชียง เกาขิต
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศึกษา กรรมการ
๑๕. นายไพฑูรย์ ปิยะปกรณ์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศึกษา กรรมการ
๑๖. นางสาวมาลี โตสกุล
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศึกษา กรรมการ
๑๗. นางมนพร จันทร์คล้าย
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศึกษา กรรมการ
๑๘. นางวชิราวรรณ บุณนาค
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศึกษา กรรมการ
๑๙. นางสาววรลักษณ์ รัตติกาลชลากร
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศึกษา กรรมการ
๒๐. นางสาวกอบกาญจน์ เทียนไชยมงคล
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศึกษา กรรมการ
๒๑. นางสาวพริ้มเพรา คงธนะ
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศึกษา กรรมการ
๒๒. นางพิศวาท น้อยมณี
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย กรรมการ
๒๓. นางสมศิริ โพธิ์พุ่ม
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย กรรมการ
๒๔. นางสาวพัชรี ลินธิฐฎา
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย กรรมการ
๒๕. นางสาวพริ้มเพราวดี หันตรา
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย กรรมการ
๒๖. นายอรรถพล อนันตวรสกุล
อาจารย์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรรมการ
๒๗. ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กรรมการ

๒๘. นายชูเดช โลศิริ
อาจารย์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรรมการ
๒๙. นายสมหวัง ชัยตามล
ครู โรงเรียนเทพศิรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กรรมการ
๓๐. นายภาคินนท์ แก้วประภาค
ครู โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กรรมการ
๓๑. นายณัฐชฎิล มาอินแก้ว
ครู โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กรรมการ
๓๒. นายปริญญา ประเทศ
ครู โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กรรมการ
๓๓. นายปราศรัย เจตสันต์
ครู โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กรรมการ
๓๔. นายอลงกรณ์ อัครโสภา
ครู โรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กรรมการ
๓๕. นายณัฐเมธี ดุลคินิต
ครู โรงเรียนราชวินิตมัธยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กรรมการ
๓๖. นายพรพรรช อัมพรพฤติ
ครู โรงเรียนวัดนวลนรดิศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กรรมการ
๓๗. นายนำโชค อุ๋นเวียง
ครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กรรมการ
๓๘. นางสาวจรรุวรรณ ยิ่งยงค์
ครู โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กรรมการ
๓๙. นางสาวปาริฉัตร พลสมบัติ
ครู โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กรรมการ
๔๐. นายอดิศักดิ์ จันทบัตร์
ครู โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) นนทบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓ กรรมการ
๔๑. นายสุเทพ เอกปัจชา
ครู โรงเรียนศรียานุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๗ กรรมการ
๔๒. นางสาวเพชรประภารัตน์ ชุมสาย
ครู โรงเรียนศรียานุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๗ กรรมการ
๔๓. นางนวกานต์ มณีศรี
ครู โรงเรียนวัดเขาสะพายแร่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๒ กรรมการ
๔๔. นายอานนท์ สีดาพรม
ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกำแพงเพชร กรรมการ
๔๕. นางสาวฤทัยรัตน์ มีปัญญา
พนักงานราชการ โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี กรรมการ
๔๖. นางวรรณิ์ จันทศิริ
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อการเรียนรู้อ
กรรมการและเลขานุการ

๔๗. นางรัตนวิภา ธรรมโชติ นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๘. นางฟาฏินา วงศ์เลขา นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๙. นางสาวสมควร เพ็ชรพิทักษ์ นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๕๐. นางสาวอรอร ฤทธิกลาง นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๕๑. นางสาวอรุณวรรณ ผู้ธนดี นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๕๒. นางสาวเจตนา พรหมประดิษฐ์ นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๕๓. นางเกษศิริรินทร์ สุวรรณสุนทร นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๕๔. นางลัดติยา อมรสमानกุล นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๕๕. นางสาวอังคณา ผิวเกลี้ยง นักวิชาการศึกษานานาชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๕๖. นางธนาภรณ์ กอวัฒนา นักวิชาการศึกษานานาชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๕๗. นางสาวธนัท ไชยานนท์ นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๕๘. นายวชิระ ชัยสุนทร นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๕๙. นางรัตนา สุขสุโณม เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๖๐. นางศรินทร ตั้งหลักชัย เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการดังกล่าว มีหน้าที่สังเคราะห์เนื้อหาหนังสือเรียน จัดทำโครงสร้างเนื้อหา ยกร่างต้นฉบับ ออกแบบภาพ Infographic จากเนื้อหา และกำหนดจุดทำภาพเสมือนจริง (AR : Augmented Reality) พร้อมรายละเอียด รวมทั้งตรวจบรรณาธิการต้นฉบับหนังสือส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย และวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายบุญรักษ์ ยอดเพชร)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้เขียนและบรรณาธิการ

ผู้เขียน

นางสาวพัชรี ลิขิตกุล

นางพิศวาท น้อยมณี

นางสาวพริ้มเพราวดี หันตรา

นางสมสิริ โพธิ์พุ่ม

นายสุเทพ เอกปลืษา

นางสาวปาริฉัตร พลสมบัติ

นายอดิศักดิ์ จันทปัทม์

นางสาวเพชรประภรณ์ ชุ่มสาย

นางสาวอรอร ฤทธิ์กลาง

บรรณาธิการ

นางสาวอรอร ฤทธิ์กลาง

ขอบคุณ

ขอขอบคุณผู้อุปถัมภ์ภาพและเสียงประกอบหนังสือส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๑. ภาพถ่ายการแสดงละคร เรื่องขุนช้างขุนแผน รามเกียรติ์ นางสีดา มัทนะพาธา มหาเวสสันดรชาดก สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

๒. นายสมชาย ทับพร ข้าราชการบำนาญ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร แผ่นซีดีहेชมเรือพระราชพิธี พระนิพนธ์ในเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร (เจ้าฟ้ากุ้ง)

๓. วิจิตรศิลป์ แผ่นดินทอง ชาดกและพุทธประวัติ จากจิตรกรรมฝาผนัง สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๓). **สำนวนไทย**. หนังสืออ้างอิง ระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กาญจนา นาคสกุล. (๒๕๕๙). **ระบบเสียงภาษาไทย**. หนังสือชุด บรมราชกุมารีอักษรานุกรักษ์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ลำดับที่ ๔ (พิมพ์ครั้งที่ ๘). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๑). **คู่มือการเรียนการสอน ภาษาไทย คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ : เรียงความ ย่อความ และสรุปความ ช่วงชั้นที่ ๒ – ช่วงชั้นที่ ๔** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการ สกสค.
- _____. (๒๕๕๗). **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- _____. กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๗). **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- _____. กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๗). **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- _____. กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๓). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ม.ป.ป.) **ตัวชี้วัดและสาระ การเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เรื่อง อนุญาตให้ใช้สื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา

.....

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำหนังสือส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้ในสถานศึกษาได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายบุญรักษ์ ยอดเพชร)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

